

DOMINATE

Fetissiestetiikan tunnistaminen nykymuodissa

Aurora von Busch | 2023

LAB-Ammattikorkeakoulu | Muotoiluinstituutti
Muotoilija (AMK) | Puettava muotoilu

TIIVISTELMÄ

Tässä opinnäytetyössä lähestytään tutkimuksellisesta näkökulmasta fetissiestetiikkaa ja sen tunnistamista nykymuodin kontekstissa. Työssä tutkitaan fetissiestetiikan muodostumista kulttuurillisesti historian saatossa sekä eritellään fetissiestetiikan keskeisimmät elementit visuaalisten esimerkkien kautta. Näiden tekijöiden kautta opinnäytetyössä tutkitaan fetissiestetiikan olemusta nykymuodissa esimerkiksi vertailuanalyysimenetelmän kautta. Ilmiön historian tutkimuksessa hyödynnetään tutkimuskirjallisuutta, ja etenkin suomalaisen nykypäivän perspektiiviä tutkielmaan tuo asiantuntijahaastattelu.

Tutkimuksen tavoitteena oli eritellä ja selvittää fetissikulttuurin ja nykymuodin välisiä sidonnaisuuksia ja näiden sidonnaisuuksien merkityksiä. Tutkimuksen kautta tähdätään fetissiestetiikan kulttuurillisen kontekstin laajempaan ymmärtämiseen ja sen kulttuurisen perinnön kunnioittamiseen nykymuodin kontekstissa.

Tutkimuksellisen prosessin pohjalta luotiin mallisto “DOMINATE“ hyödyntäen tutkimuksessa esiintulleita fetissimuodin keskeisiä elementtejä, visuaalisesti keskittyen feminiinisen dominoivan yksilön vaatetukseen. Malliston suunnittelussa on käytetty fetissimuodille tyypillistä muotokieltä ja materiaaleja kuten pitsiä ja nahkaa.

ABSTRACT

The theme of this thesis is the fetish culture and the aesthetic associated with it and the way it is used in current fashion design. This study covers the development of aforementioned fetish culture and aesthetic, leaning on visual cues and previous academic research of the subject. The study specifies the main elements of fetish wear and assess how these elements show up in current fashion design. The methods used in this study are benchmarking and literary research. An expert interview connects the study further into the current situation.

The goal of the study was to review the links between fetish culture and current fashion and analyze the meaning behind them. In addition, the study aims to cover and highlight the importance of understanding the cultural cues that derive from the fetish community.

Collection “DOMINATE” is based on the findings in this study. In the collection the main elements and silhouettes of fetish wear are used in creating a fashion collection that focuses on the clothing of a feminine dominating person, a dominatrix. Lace, leather and other materials used in the collection are typical for fetish wear.

AVAINSANAT

fetissimuoti | fetissikulttuuri | fetissi/fetisismi | fetissiestetiikka | alakulttuuri

KEYWORDS

fetishfashion | fetishculture | fetish/fetishism | fetish aesthetic | subculture

Alakulttuuri

Alakulttuuri on valtakulttuurista poikkeavaa ja sitä kyseenalaistavaa kulttuuria, joka ei mukaile valtakulttuurissa päteviä sosiaalisia ja/tai visuaalisia sääntöjä. (Hebdige, D., *Subculture: the Meaning of Style*. London, Methuen, 1981.)

BDSM

Seksuaalinen aktiviteetti, jossa käytetään mm. kontrollin antoa tai saamista, kipua tai fyysisiä rajoitteita seksuaalisen mielihyvän saavuttamiseksi. Etymologisesti BDSM-lyhenne tulee sanoista bondage (sitominen), discipline (kurinpito), sadism (sadismi) ja masochism (masokismi). (“BDSM.” Merriam-Webster.com Dictionary, Merriam-Webster, <https://www.merriam-webster.com/dictionary/BDSM>. Saatavilla 8.4.2023.)

Domina/Dominatrix

Sadomasokistisessa kohtaamisessa fyysisesti tai psykologisesti vallassa oleva nainen. (“Dominatrix.” Merriam-Webster.com Dictionary, Merriam-Webster, <https://www.merriam-webster.com/dictionary/dominatrix>. Saatavilla 8.4.2023.)

Fetisismi/fetissi

” Fetisismi on seksuaalinen mieltymys, joka kohdistuu asusteisiin, materiaaleihin ja tiettyihin ruumiinosiin. Mahdollinen fetissien kirjo on suuri, ja periaatteessa mikä tahansa voi muodostua fetissiksi. Suurin osa ihmisistä kokee fetistisen mielihyvän yhtenä osana seksuaalisuuttaan, osalle se on muodostunut keskeiseksi seksuaalisen mielihyvän muodoksi, ja heistä osa identifioituu fetisteiksi.” (Väisänen, M., Pirkanmaan SETA)

Fetissiestetiikka

Estetiikkaa, joka pohjautuu fetissikulttuurille ja siitä löytyville visuaalisille tai käytösmalleja mukaileville piirteille. Fetissiestetiikkana voidaan pitää esimerkiksi tiettyä muotokieltä ja tematiikkaa esittelevää taidetta ja muotia.

Fetissikulttuuri

Kulttuurin muoto, joka muodostuu fetisismien ympärille. Fetissikulttuuriin sisältyy mm. fetissiyhteisöön kuuluvat henkilöt, heidän muodostamansa yhteisöt ja heidän luomansa tapahtumat, taide, muoti, tai muut kulttuurin muodot. (Lunning, Frenchy. *Fetish style*. A&C Black, 2013., 2)

Fetissimuoti

Fetissiestetiikkaan ja -kulttuuriin pohjautuvaa muotia, joka hyödyntää fetissivaatteista löytyviä materiaalisia, muotokiehollisia ja esteettisiä piirteitä.

Seksuaalivallankumous

Seksiin liittyvien sosiaalisten ja moraalisten asenteiden vapautuminen 1960-luvulla, joka alkoi e-pillerien käyttöönotosta ja yhdistyi toisen aallon feminismiin. Seksuaalisesta tasa-arvosta muodostui vähitellen yhteiskunnallinen tavoite, joka vaikutti esim. asenteisiin esiaviollisesta seksistä. Käsitys seksistä alkoi muuttua ei-lisääntymiskeskeiseksi. Seksuaalivallankumous vaikutti mm. fetissituotantoa tekeviin taiteilijoihin, malleihin ja yrittäjiin sensuurilakien muutosten muodossa. (Escoffier, Jeffrey. “The sexual revolution, 1960–1980.” *GLBTQ Encyclopedia* Copyright, 2015., 1–6)

SISÄLLYSLUETTELO

TIIVISTELMÄ	2
ABSTRAKTI	3
AVAINSANAT	4
KESKEISET KÄSITTEET	5
1. Johdanto	8
1.1 Motiivi	8
1.2 Tavoitteet ja rajaus	9
1.3 Kehittämistehtävä	11
2. Fetisismi käsitteenä	12
3. Fetissikulttuuri - laiton nautinto?	14
3.1 Yleisesti fetissikulttuurista	14
3.2 Historiasta nykypäivään	16
3.3 Tabut ja asenteet - haastattelu: Antti Kauppinen	20
4. Vertailuanalyysi: fetissiestetiikka nykymuodissa	23
4.1 Fetissiestetiikan piirteet	23
4.2 Fetissiestetiikan piirteet nykymuodissa	29
4.3 Vertailua ja pohdintaa - Missä menee fetissivaatteen ja muodin raja?	34

5. Prosessi	37
5.1 Inspiraationlähde	38
5.2 Luonnostelu	40
5.3 Materiaalivalinnat	44
5.4 Erikoistekniikat ja malliston valmistus	46
6. Mallisto	53
6.1 Mallistokartta	54
6.2 Asukokonaisuudet	56
6.3 Lineup	62
6.4 Editorial	64
7. Loppupäätelmät, yhteenveto	72
LÄHTEET	74
KUVALÄHTEET	75

1. JOHDANTO

1.1 Motiivi

Koen tärkeäksi tutkia yhteneväisyyksiä valtakulttuurin ja fetissikulttuurin pukeutumisen välillä. Keskeisenä kysymyksenä on halu selvittää, miksi juuri nyt on trendikästä pukeutua rajoja rikkovammin ja miksi juuri fetissikulttuuri on näkyvissä jopa massamedian kautta, vaikka se on historiallisesti ollut tabu. Kiehtovaa on erityisesti se, että riippumatta trendeistä fetissivaatteiden siluetit ja mallit ovat pysyneet samankaltaisina vuosien saatossa. Ne ovat olemassa omassa kuplassaan, mutta vaikutteet niistä ovat vuotaneet myös kuplan ulkopuolelle, esimerkiksi muotimaailmaan. Fetissikulttuurin ja valtakulttuurin vuorovaikutus muodissa on mielestäni kiehtovaa. Vuorovaikutussuhteiden tarkasteluun kuuluu myös muodin ja fetissivaatteen erojen ja yhteneväisyyksien tutkiminen.

Tutkimuksen tavoitteena on vähentää fetissikulttuuriin kohdistuvia negatiivisia stereotyyppioita ja normalisoida sen esiintuontia valtakulttuurissa ja muodissa korostamalla ja kunnioittamalla sen merkittävää kulttuurista perintöä. Motiivinani on muuttaa valtakulttuurin suhtautumista fetissikulttuuriin, konkretisoida fetissiestetiikan määritelmää, sekä korostaa fetissiestetiikan sidonnaisuuksia nykymuotiin.

1.2 Tavoitteet ja rajaus

Tutkimuksen tavoitteena on luoda katsaus fetissikulttuurin sidonnaisuuksista nykymuotiin ja trendeihin, sekä pohtia näiden vaikutteiden merkityksiä ja vaikutusta fetissiyhteisössä. Tavoitteena on myös tutkia muodin ja fetissivaatteen eroja ja yhteneväisyyksiä, keskittyen siihen, mikä tekee vaatteesta fetissivaatteen ja mikä taas muotivaatteen. Rajaan tutkimuksestani kokonaan pois laajemman muotihistoriakatsauksen, pornokulttuurin sekä pornoteollisuuden.

Keskityn tutkimuksessani fetisismiin, siihen kytkeytyvään fetissikulttuuriin ja fetissiestetiikkaan, ja siihen miten tämä näkyy nykyajan muotisuunnittelussa. Luon tämän tutkimuksellisen prosessin pohjalta malliston hyödyntäen siinä tutkimuksessani oppimiani ja esiintuomiani fetissimuodin elementtejä. Visuaalisesti keskityn erityisesti feminiiniseen BDSM- ja dominan vaatetukseen. En toteuta fetissivaatteita vaan fetissivaatteiden visuaalisista ja materiaali- ja muotoilun piirteistä inspiroituneen malliston.

Tutkimuksen tärkeimpiä tiedonhankintamenetelmiä ovat olleet tutkimuskirjallisuus sekä muut kirjalliset lähteet, kuten artikkelit. Myös vertailuanalyysi ja asiantuntijahaastattelu ovat keskeisessä osassa. Haastattelin tutkimustani varten Helsingin taidemuseo HAM:in koordinaattori Antti Kauppista. Hän on koulutukseltaan kulttuurintutkija, ja ollut MSC Finland - Tom's Clubin puheenjohtajana. MSC Finland - Tom's Club on Suomen suurin fetissijärjestö, jonka historiikki on Kauppisen kirjoittama. Kauppinen on toiminut myös EMMC:n sihteeristössä, joka on eurooppalaisten homofetissikerhojen kattojärjestö.

1.3 KEHITTÄMISTEHTÄVÄ

Fetissiestetiikan tunnistaminen nykymuodissa

2. FETISISMI KÄSITTEENÄ

---

1 Leopold von Sacher-Masoch ja piiskaa pitelevä Fanny Pistor, 1800-luku.

Fetisismi käsitteenä on ilmennyt ensimmäisiä kertoja kirjallisuudessa jo 1880-luvulla. Käsitteeseen fetisismi viitataan mm. psykologi Richard von Kraft-Ebingin (1886, 200) teoksessa *Psychopathia Sexualis*, jossa hän määrittelee käsitteen fetichism (englanniksi fetishism, suomeksi fetisismi) tiettyihin vaatetukseen tai ulkonäöllisiin piirteisiin liitettyyn seksuaaliseen himoon.

Kymmenen vuotta aiemmin, vuonna 1870 Leopold Sacher-Masoch kirjoitti teoksen *Venus in Furs* (*Venus turkiksissa*). Tämän teoksen myötä on myöhemmin määritelty käsite masokismi, joka on saanut nimensä Sacher-Masochin mukaan. *Venus turkiksissa* on ensimmäisiä kaunokirjallisia teoksia fetissikulttuuriin kytkeytyvästä voimadynamiikan ja estetiikan kuvailusta (Sacher-Masoch, 1870).

Teoksesta *Venus turkiksissa* on inspiroinut vuosien saatossa useita alakulttuureja, ja sen pohjalta on syntynyt myös visuaalisia elementtejä fetissiestetiikkaan. *Velvet Undergroundin* kappaleessa *Venus in Furs* (1967) kuvaillaan dominoivaa naista pukeutuneena kiiltäviin nahkasaappaisiin ja turkikseen (*Velvet Underground. Sanat kappaleessa "Venus in Furs"*. Genius 2013). Käsite sadismi tulee Markiisi de Sadesta (1740–1814). Hän kirjoitti Ranskan vallankumouksen aikaan mm. teoksen *Sodoman 120 päivää* (1785). Sadomasokismi (S&M) ja BDSM ovat fetissikulttuurisia piirteitä, jotka kuvaavat eri voimadynamiikkoja. Sadomasokismin etymologia pohjautuu kahden edellä mainitun kirjailijan nimiin.

Fetissiestetiikkaa voidaan kuvailla fetissikulttuurin kautta muodostuneena estetiikkana, joka kytkeytyy fetisistisiin mieltymyksiin. Näitä voivat olla esimerkiksi erilaiset materiaalmieltymykset, siluetit, tai tietyt vaatekappaleet tai voimadynamiikat. Fetissiestetiikka ilmenee selkeimmin, kun näitä piirteitä ilmenee paljon tai tietyssä kontekstissa. Esimerkiksi jos taiteilija tai suunnittelija on kertonut inspiroituneensa suoraan fetissikulttuurista, voidaan hänen töitään katsoa osana fetissiestetiikkaa.

Termi fetisismi on pysynyt samankaltaisena toista sataa vuotta, ja fetisismi ilmiönä on kiistelty olleen olemassa ihmiskunnan alusta alkaen. Asenteet ilmiötä kohtaan ovat kuitenkin vaihdelleet vuosien saatossa yhteiskunnallisten vaikutteiden ja arvojen takia ja määritelmät fetisismistä ovat tarkentuneet. Pirkanmaan SETA määrittelee käsitteen fetisismi seuraavasti:

Fetisismi on seksuaalinen mieltymys, joka kohdistuu asusteisiin, materiaaleihin ja tiettyihin ruumiinosiin. Mahdollinen fetissien kirjo on suuri, ja periaatteessa mikä tahansa voi muodostua fetissiksi. Suurin osa ihmisistä kokee fetisististä mielihyvää osana seksuaalisuuttaan, osalle se on muodostunut keskeiseksi seksuaalisen mielihyvän muodoksi, ja heistä osa identifioituu fetisisteiksi. (Väisänen, M., Pirkanmaan SETA)

3. FETISSIKULTTUURI - LAITON NAUTINTO?

3.1 Yleisesti fetissikulttuurista

Fetisismi on poistunut Suomessa THL:n tautiluokituksesta vasta vuonna 2011. Tämä muutos koettiin tarpeelliseksi, sillä vaikka fetisismi ei ole käyttäytymismallina harvinainen, sen pohjalta kuitenkin harvoin hakeudutaan terveyspalvelujen piiriin (Repo, P., 2011). Näen tämän esimerkkinä siitä, miten suhtautuminen fetisismiin ja fetissikulttuuriin on Suomessa vasta lapsenkengissä, vaikka ilmiö on ollut olemassa jo toista sataa vuotta.

2020-luvun Suomessa moni varmasti tunnistaa fetissikulttuurin ilmiönä parhaiten Tom of Finlandin ikonisista teoksista, jotka ovat saaneet maailmanlaajuisesta näkyvyyttä ja suosiota. Tom of Finland on Suomen maailmanlaajuisesti tunnetuin kuvataiteilija Tove Janssonin lisäksi (MSC Finland: Tom's Club). Vuonna 2014 Finlaysonin lanseeraamat Tom of Finland -mallistot yhteistyössä Tom of Finland -säätöön kanssa ovat tehneet tilaa fetisismille populaarikulttuurissa, mutta silti yleinen asennoituminen fetisismiin on ristiriitainen.

Andy Campbell pohtii teoksessaan *Bound Together: Leather, Sex, Archives and Contemporary Art* (2020, 55-56), että vaikka historian saatossa fetissikulttuuria kuvanneita taiteilijoita on kymmenkunta, on vahingollista, miten vain Touko Laaksosen (Tom of Finland) teokset ovat saaneet massojen huomion. Kulttuurin monimuotoisuus ja sen taustat jäävät suurilta yleisöiltä huomiotta, kun teoksia esitetään taidemuseoiden kontekstissa, ja teoksista tuotetaan museotavarakauppoihin tuotteita kaupallisessa mielessä ilman, että teoksen alkuperää ja sen merkityksellisyyttä otetaan huomioon.

Vaikka populaarikulttuurissa, erityisesti suomalaisesta näkökulmasta, yksi tunnistettavimmista fetissikulttuurin pioneereista on Tom of Finland, ei fetissikulttuuria voi kiteyttää vain hänen töihinsä. Kulttuurin monimuotoisuus ja sen nyanssit ovat todellisuudessa paljon laajemmat kuin massoille esitetään.

2 Tom of Finland, Nimetön teos, 1963. ©Tom of Finland Foundation

1900

1910

1920

3.2 Historiasta nykypäivään

Fetisismien näkyvyydestä historiassa on kiistelty tutkijoiden välillä, ja sen synnystä on kaksi teoriaa. Ensimmäinen teoria väittää fetisismien olevan universaali kokemus, joka on ollut olemassa vuosituhansia. Tätä vastaan kuitenkin kiistetään fetisismien olevan universaali tai aina olemassa ollut asia, ja sen sijaan sen teorioidaan syntyneen länsimaisesta modernista kulttuurista seksuaalisuutta kuvaavien määritelmien muuttuessa seksuaalisista teoista seksuaalisuuteen (Steele. 38). Seksuaalisuus on muuttunut käsitteenä yhteiskunnallisella tasolla siihen, että seksuaalisia suuntautumisia määritellään ja nimetään, sen sijaan että seksuaalisuus olisi vain seksuaalinen teko.

Korsetti on ensimmäisiä vaatekappaleita, jonka merkityksestä fetisismien kontekstissa tutkijat ovat eri mieltä. Tutkijat ovat kiistelleet esimerkiksi siitä, onko sitä käytetty alusta asti fetisistisessä kontekstissa, vai onko tämä merkitys liitetty korsettiin vasta jälkepäin (Steele. 90-96).

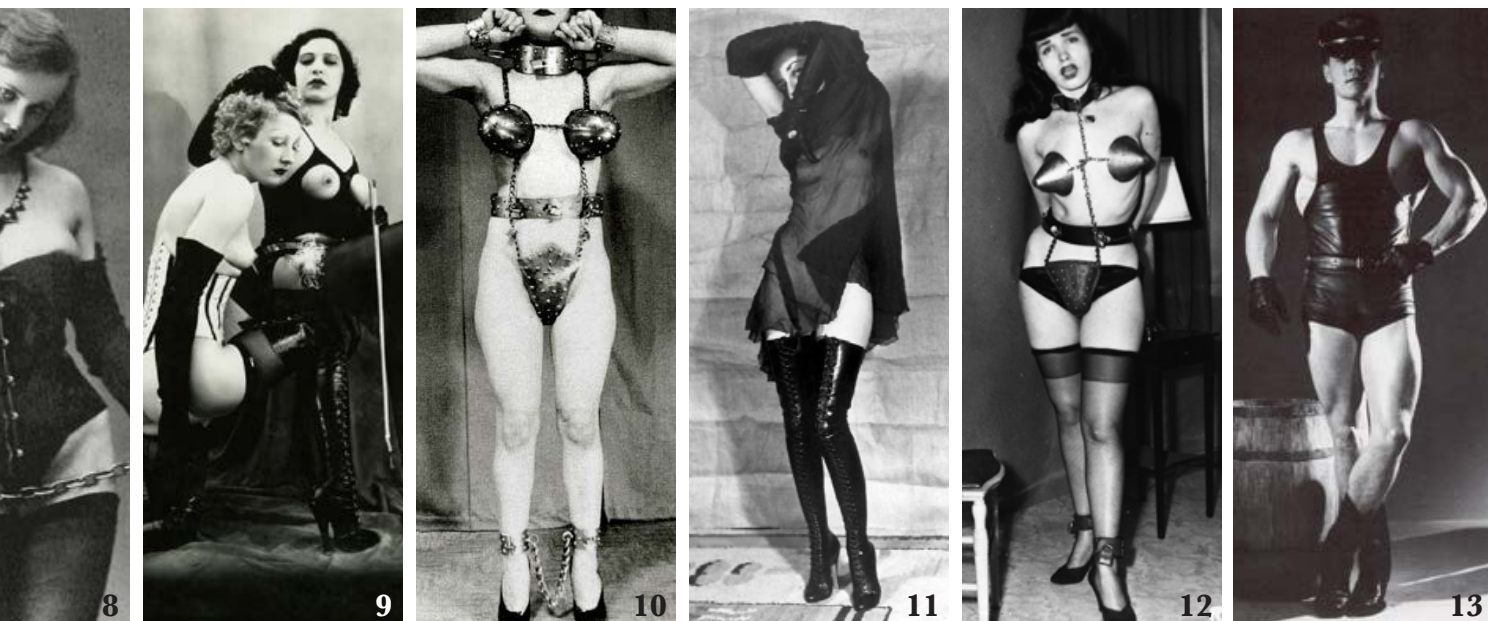
Alastomuuskäsityksen muuttuminen yhteiskunnallisella tasolla voidaan myös

mahdollisesti nähdä vaikuttaneen tämän vaatekappaleen seksualisointiin ja fetisointiin. Yhteiskunnalliset standardit ja kulttuurilliset piirteet ja säännöt ovat kautta aikojen vaikuttaneet siihen, miten alastomuus koetaan yhteiskunnassa. Riippuen poliittisesta ja kulttuurillisesta ilmapiiristä, alastomuus on joko ollut hyväksytympää tai paheksuttua. Tämä on vaikuttanut fetissiyhteisöön ja sen näkyvyyteen valtakulttuurissa.

1920-luvun seksuaalinen vapautuminen Euroopassa vaikutti yleiseen asennoitumiseen seksistä ja seksuaalisuudesta. Kuitenkin ensimmäinen maailmansota vaikutti yhteiskuntaan asenteiden muuttuessa taas konservatiivisemmiksi ja seuraavan kerran muutos vapaampaan suuntaan koettiin vasta 1960-luvulla.

Ennen ensimmäistä maailmansotaa erityisesti naisten muoti muuttui radikaalisti vyötärölinjan väljetessä ja korsetin luoman tiimalasivyötärön ihainnoinnin poistuessa. Kuitenkin fetissikuvastossa nämä elementit olivat yhä vahvasti läsnä, ja korsetista oli tullut fetisistinen symboli.

1930

1940

1950

Toisen maailmansodan jälkeen, vuonna 1948, perustettiin World Health Organization WHO. WHO alkoi ylläpitää ICD:tä* (aiemmin toiminut nimellä The International List of Causes of Death), ja lisäsi ICD:n alle World Health Assemblyn hyväksymän pykälän ICD-6, joka piti sisällään sairaalloisuuden. Tämä sisälsi mielenterveysongelmat, joita olivat henkisten, psykoneuroottisten ja persoonallisuushäiriöiden lisäksi seksuaaliset poikkeamat. Seksuaalisiin poikkeumiin lukeutuivat mm. sadismi ja fetisismi, mutta ne eivät vielä saaneet omia tarkkoja kategorioitaan tai määritelmiään seksuaalisten poikkeamien listaukseen. Tarkemmat määritelmät seksuaalisista poikkeamista julkaistiin vasta vuonna 1975 ICD-9 myötä (PubMed Central. 2017).

Vuoden 1948 seksuaalisten poikkeamien lisäys vaikutti Yhdysvaltojen rikoslakiin kokonaisvaltaisesti ja negatiivisesti fetissiyhteisöön, edellä mainittujen määritelmien ollessa löyhiä mutta niiden kuitenkin sisältyessä sairausluokitukseen. Kiinnostus fetisismiin psykiatrisesta näkökulmasta

nousi erityiseen suosioon 1950-luvulla, ja rinnastus homoseksuaalisuuteen ja fetisismiin syntyi lääketieteellisesti. Toisen maailmansodan jälkeinen yhteiskunnallinen konservatiivinen ilmapiirinmuutos vaikutti fetissi- ja homoyhteisöihin negatiivisesti. Fetissiyhteisö joutui salailemaan olemassaoloaan, vaikka valtamuoti sisälsi fetisistisiä piirteitä. Myöhemmät sukupolvet ovat tästä huolimatta kuvailleet 1950-lukua fetisismän toisena kulta-aikana viktoriaanisen aikakauden jälkeen (Steele, 1996. 86).

1950-luvun loppupuolella fetissitaiteen ja materiaalin kustantaja ja levittäjä Edward Mishkin joutui laillisiin ongelmiin tuottamansa materiaalin vuoksi. Mishkin julkaisi ja levitti useamman fetissitaiteilijan töitä. Hänet pidätettiin New Yorkin rikoslain pykälän §1141 nojalla, joka kielsi siveettömien kirjojen julkaisun, välittämisen ja levittämisen yleisölle, tai muiden palkkaamisen tätä tarkoitusta varten. Mishkin tuomittiin vuonna 1966 kolmen vuoden vankeuteen. (Seves. 2019. 97)

*ICD: *International Classification of Diseases, kansainvälinen tautiluokitus* <https://www.merriam-webster.com/medical/ICD>

1960

1970

1980

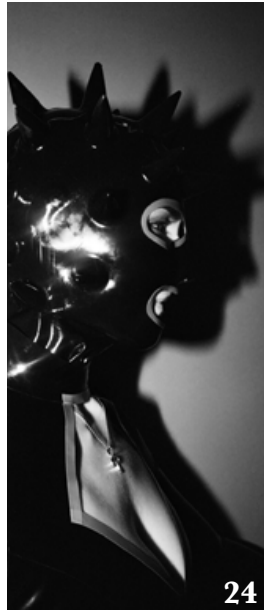
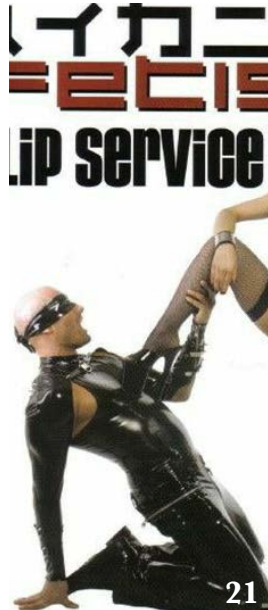
1990

Vaikka 1960-luvun seksuaalivallankumous oli vaikuttanut positiivisesti länsimaalaisen yhteiskunnan suhtautumiseen esiaviollisesta seksistä (Escoffier. 2015), ei tämä muutos juurikaan näkynyt lääketieteen suhtautumisessa fetissiyhteisöön. Vuonna 1965 seksuaalisten poikkeamien kategoriaan lisättiin omat alakategoriat, jotka sisälsivät mm. homoseksuaalisuuden ja fetissimin. (PubMed Central. 2017) Tästä huolimatta valtakulttuurissa alkoi näkyä fetissisiä piirteitä tiukkojen kokoasujen (catsuit) ja korkeiden korkojen muodossa (Steele, 1996. 57).

Suomessa, erityisesti pääkaupunkiseudulla, on ollut aktiivista ja järjestäytyntä fetissitoimintaa jo 1970-luvulta lähtien. Suomen vanhin fetissijärjestö MSC Finland – Tom's Club on perustettu vuonna 1976. Vaikka fetissimi poistui tautiluokituksesta vasta vuonna 2011 (Repo. 2011), on fetissimi ollut näkyvillä Suomen alakulttuurissa vuosikymmeniä.

Myös 70-luvulla Vivienne Westwood perusti SEX-kaupan, jossa myytiin mm. erilaisia lateksi-, BDSM- ja fetissivaatteita. (Steele, 1996. 61)

Moni maailman tärkeimmistä ja vaikutusvaltaisimmista muotisuunnittelijoista on inspiroitunut seksuaalisesta perversiosta, Vogue kirjoitti vuonna 1992. Vuotta myöhemmin taas fetissimin arveltiin olevan ohimenevä villitys, mutta tämä osoittautui vääräksi (Steele. 1996. 56). Kolmekymmentä vuotta myöhemmin voidaan sanoa tämän arvion yhä olevan väärä. Fetissimi ja muoti ovat kulkeneet käsi kädessä vuosikymmeniä, ja fetissiestetiikan tunnistaminen erityisesti muotinäytöksissä on yhä helpompaa. Moni suunnittelija kertoo inspiroituneensa fetissimistä, osa taas käyttää fetissiestetiikan piirteitä selkeästi suunnittelutyössään. Koska muotinäytökset korostavat erityisesti vaatteiden visuaalisuutta ja näyttävyyttä, on fetissiestetiikka helpoiten tunnistettavissa muotilavoilla. Tämä ei kuitenkaan tarkoita kaiken muodin pohjautuvan fetissimiin.

1990

2000

2010

2020

3.3 Tabut ja asenteet - haastattelu: Antti Kauppinen

Kulttuurinen omiminen on alakulttuurin tai vähemmistöryhmien kulttuuristen ominaispiirteiden hyödyntämistä ja omimista valtakulttuuriin vallankäytön keinona tai tiedostamatta kulttuurisia merkityksiä. Kulttuurinen omiminen tehdään yleensä valta-asemassa olevien yhteisöjen tai henkilöiden toimesta. Kulttuurinen omiminen pohjautuu valta-aseman väärinkäyttöön. (The Oxford English Dictionary. 2023)

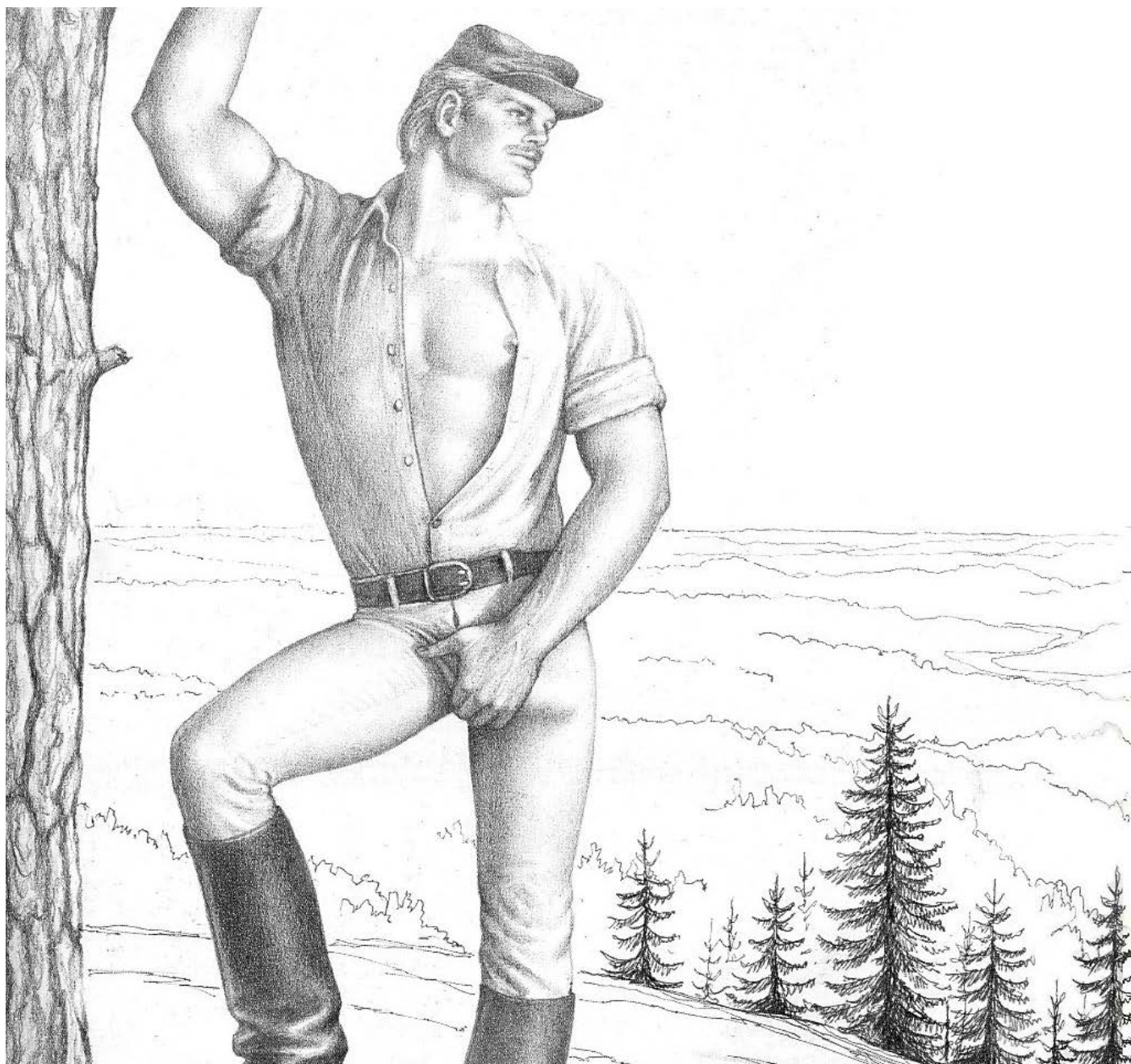
Fetissikulttuuri on ollut historiallisesti tabu. Kulttuurihistorialliset nyanssit, merkitykset ja signaalit jäävät massatuotannon jalkoihin, kun kulttuuria kaupallistetaan suurten yritysten toimesta. Tämä laimentaa fetissikulttuurisia piirteitä massayleisölle helposti pureskeltavaksi, ottamatta huomioon sitä, mikä merkitys näillä piirteillä on fetissiyhteisöissä. Myös fetissikulttuuriin osallistujat ja fetissiseksuaalit saavat yhä ristiriitaista palautetta valtakulttuurilta. Toisaalta ilmapiiri on hyväksyvämpi, mutta toisaalta taas yhteisöä pelkistetään ja tuomitaan yksittäistapausten tai maailmankatsomuksen perusteella. Myös historiallinen taakka fetismin stigmatisoinnista ja syrjinnästä painaa yhteisön sisällä. Samalla kuitenkin oman kulttuurin piirteitä näkyy valtamediassa tai muuten näkyvällä paikalla yhteiskunnassa, ilman että kulttuuriset kontekstit on välttämättä otettu huomioon.

HAM:in koordinaattori Antti Kauppinen, joka on toiminut MSC Finlandin, Suomen suurimman fetissijärjestön, puheenjohtajana ja kirjoittanut järjestön historiikin, sekä toiminut ECMC:n sihteeristössä (Euroopan homofetissikerhojen kattojärjestö) sanoo fetissikulttuurin olevan kokemuksellista ja voimakkaan estetisoitua, joka on itsestään selvä osa hyvää muotia (Kauppinen, 2022). Kuitenkin kulttuuriin pohjautuvaa aihetta käsitellessä on tärkeää huomioida tekijän valta-asema. Mitä enemmän valtaa tekijällä on, sitä enemmän on oltava polvillaan, kysyä ja antaa tilaa yhteisöille, joiden aineistoa käsittelee, pohtii tai työstää (Kauppinen. 2023).

Korkeassa valta-asemassa oleva voi toisaalta tehdä kuunnellen ja osallistaen. (Kauppinen, 2023.)

Fetissikulttuurin ollessa voimakkaan estetisoitua ja alkuperäistä (Kauppinen, 2022), joutuu se myös helposti valtakulttuurin jalkoihin. Kulttuurinen omiminen toimii vallankäytön välineenä, jolla halutaan välittää mielikuva hyväksynnästä (Kauppinen, 2022).

Vuonna 2022 Balenciaga kohtasi kritiikkiä mainoskampanjasta, jossa malleina oli lapsia, jotka oli yhdistetty BDSM-kontekstiin valjaisiin puettujen nallepehmolelujen myötä. Balenciaga kertoi nallejen viittaavan punk-estetiikkaan. Pian tämän kampanjan jälkeen julkaistussa toisessa mainoskampanjassa tuotekuvan taustalle oli aseteltu tulosteita lapsipornoa käsitelleestä oikeusjutusta (Vogue. 2023). Selkeänä esimerkkinä kulttuurisesta väärinymmärryksestä ja omimisesta Balenciaga käytti visuaalisesti fetisismiin ja BDSM-kulttuuriin viittaavia elementtejä Demnan (Balenciagan taiteellinen johtaja) kuitenkin kieltäessä näiden olleen visuaalisena inspiraationa malliston takana. Demna alleviivaa Voguen haastattelussa inspiraation tulleen punk- ja DIY-kulttuurista (Do It Yourself, tee-se-itse), mutta punk-kulttuurin visuaalinen inspiraatio pohjautuu historiallisesti fetissikulttuuriin (Steele, 1996. 60-62). Lainsäädännöllisesti homoseksuaalisuus ja lasten seksuaalinen hyväksikäyttö ovat olleet historiassa rinnastettuina, ja fetissiyhteisö on vuosikymmeniä yrittänyt päästä tästä rinnastuksesta eroon fetissiyhteisön ollessa vahvasti kytkeytyneenä homoyhteisöihin (Kauppinen. 2023). Balenciagan kampanja on ollut vahingollinen fetissiyhteisölle, ja lisännyt stigmaa yhteisön ympärille.

25 TOM OF FINLAND Nimeämätön (Tukkijätkät-sarjasta), 1976, Galerie Judin, Berlin

Vaikka fetissikulttuuri on historiallisesti ollut tabu, on se erityisesti kolmenkymmenen viime vuoden aikana näkynyt yhä vahvemmin populaarikulttuurissa. Länsimaisen kulttuurin nousujohteinen visualisoituminen on yksi vahvimista tekijöistä fetissikulttuurin näkyvyyden lisääntymiselle (Kauppinen, 2023). Sosiaalinen media ja internetin maailmanlaajuinen saatavuus ovat tehneet fetissiestetiikasta näkyvämmän kuin koskaan ennen. Fetissiestetiikkaa ja -kulttuuria tulee käsitellä mahdollisimman monipuolisesti, sillä vaikka Suomesta on lähtöisin korkeatasoista fetissikuvastoa ja substanssia, on tutkimusta aiheesta tehty yllättävän vähän (Kauppinen, 2023).

4. VERTAILUANALYYSI - FETISSIESTETIIKKA NYKYMUODISSA

4.1 Fetissiestetiikan piirteet

Fetissiestetiikan piirteitä ovat mm. korostetun kapea vyötärö, peittävät tai tiettyjä kehonosia korostavat vaatteet, samasta materiaalista tehdyt kokoasut, esimerkiksi kokolateksipuku tai tiukka kokoasu ”second skin”, usein dominatrixin käyttämä ”uniformu”. Materiaalipiirteisiin lukeutuvat mm. nahka, nylon, PVC, pitsi, lateksi ja turkis. (Steele, 1996. 56–88) Toistuvia asusteita ovat mm. korkeat saappaat ja sukat, pitkät käsineet, huput ja eri uniformut, esimerkiksi poliisi, palomies, ja rakennustyömaa-asu. Vaikka asussa olisi näitä materiaali- tai esteettisiä piirteitä, ei se automaattisesti tee asusta fetissiasua. Jos piirteitä taas on paljon, tai asua käytetään tietyssä kontekstissa, tuo se asuun vahvan yhteyden fetissiestetiikkaan.

VARREN PITUUS KORKEIMMILLAAN REISIEN
YLÄREUNAAN, MUTTA POLVIPITUISET TAI
REIDEN PUOLEENVÄLIIN ULOTTUVAT SAAPPAAT
OVAT TYYPILLISEMPIÄ

KORKEA KORKO, JOKA ON
USEIN OHUT

26

“KINKY BOOTS“

“Kinky boots“ tai fetissisaappaat, ovat korkeakorkoiset, usein nahasta tai lateksista tehdyt pitkävartiset saappaat, joissa on nauha- tai nappikiinnitys. Fetissisaappaat usein kuuluvat dominan asukokonaisuuteen, ja ovat yksiä vanhimmista fetissiestetiikkaan yhdistettyjä asusteita. Ne ovat myös ensimmäisiä fetissiasusteita, jotka saivat valtakulttuurin hyväksynnän. (Steele, 1994. 57)

27

GIMP-ASU

Gimp-asu on bondageasu, jonka tarkoituksena on peittää keho kokonaan. Sen tarkoituksena on olla ihonmyötäinen, käyttäjän aisteja ja liikettä rajoittava asu. Sitä käytetään materiaalitunnun vuoksi, sekä liikkeen ja aistien rajoittamisen, mutta myös tiettyjen aistien korostamiseen. Gimp-asu on yksi fetissikulttuurin tunnistettavimmista asukokonaisuuksista. (gimp suit. Definitions.net. 2023)

YLEISIMPIÄ MATERIAALEJA
NAHKA JA PVC

NAUHAT JA OLKAIMET
VOIVAT YHDISTYÄ PANTAAN
TAI MENNÄ OLAN YLI

METALLISET
KIINNITYKSET,
SÄÄTÖVARAA,
MAHDOLLISUUS
KIINNITTÄÄ HIHNOJA
YMS.

28

29

VALJAAT

Erityisesti BDSM:ssä käytettävä asuste ja väline, joka koostuu kehon ympärille kiinnitettävistä nauhoista. Yleisin valjaiden materiaali on nahka, mutta PVC on myös yleisessä käytössä. Valjaiden avulla voidaan kiinnittää ja vetää niiden käyttäjää. Ne ovat myös yleinen asuste nahkahomokulttuurissa. (Harness, Cambridge Dictionary. 2023)

Edellä mainitut saappaat, gimp-asu ja valjaat ovat näkyneet fetissikuvastossa korsetin lisäksi vuosikymmenet. Niistä pohjautuvien piirteiden avulla fetissiestetiikkaa voidaan tunnistaa muussa muotimaailmassa. Näihin piirteisiin lukeutuu mm. materiaalit, siluetit, yksittäiset vaatekappaleet tai elementit.

Fetissiestetiikaksi selkeimmin luettavia vaatekappaleita ovat erityisesti lateksituotteet. Koska lateksia ei hoideta samalla tavalla muiden vaatekappaleiden kanssa, se ei tunnu kankaalta (hengittävyys, pinta, haju, materiaalituntu), eikä sitä ole helposti saatavilla massakuluttajille tutuissa liikkeissä, tämä erottaa sen muista mahdollisesti fetissikulttuuriin ja -estetiikkaan kytkeytyvistä vaatekappaleista. Jotta tavallinen kuluttaja, jolla ei ole yhteyksiä fetissikulttuuriin voisi tai haluaisi käyttää lateksia arkikäytössä, olisi tutkimusta tehtävä ensin mistä lateksituotteita saa, miten niitä hoidetaan ja mitä kriteerejä on otettava huomioon käytössä, jotta tuote säilyisi mahdollisimman pitkään hyväkuntoisena.

Fetissivaatteita käytetään yleisimmin seksuaalisessa kontekstissa, mutta tästä kontekstista irrotettuna niitä voi olla vaikea tunnistaa. Kuitenkin selkeimpiä fetissivaatteita, jotka eivät menetä tunnistettavuuttaan ovat mm. gimp-asu ja valjaat.

30 Vasemmalta oikealle: Richard Quinn F/W 2022, Alexander McQueen Fall 2022, Roberto Cavalli Fall 2022, Rick Owens F/W 2022, Givenchy Fall 2022

4.2 Fetissiestetiikan piirteet nykymuodissa

Muoti on itsessään erittäin vahvasti visuaalista, itseilmaisullista ja materiaaleihin keskittyvää (Kauppinen. 2023). Nämä piirteet korostuvat erityisesti fetissivaatteissa, ja ovat myös muodin kulmakiviä. **Materiaalit, siluetit ja käytös/dynamiikat** asukokonaisuuksien esitystavassa vaikuttavat siihen, miten fetissiestetiikka on tunnistettavissa mallistoista.

Vertailuanalyysiin tiedon määrän ja saatavuuden vuoksi valikoitui vuoden 2022 syksy- ja talvimallistot. Vertailin suosituimpia luksusmerkkejä vuonna 2022 (Bealoye. 2022), sekä muita tunnettuja vaatebrändejä. Fetissiestetiikka on tunnistettavimmillaan erityisesti siluettien ja materiaalivalintojen yhdistelmän luomasta kuvasta. Richard Quinn (ylä) vastaa fetissiestetiikan piirteitä täysin. Materiaaleiksi on valikoitunut lateksi, nahka, sekä PVC, jotka luovat vahvan yhteyden fetisismiin. Tätä korostaa vaatteiden istuvuus ja malli. Gimp-asut, valjaat ja saapikkaat korostavat yhteyttä fetissivaatteisiin. Myös mallien käytös, esimerkiksi taluttaminen korostaa tätä yhteyttä.

Muita fetissiestetiikasta inspiroituneita mallistoja löytyi mm. suunnittelijoilta Alexander McQueen, Roberto Cavalli ja Givenchy. Osassa piirteet ovat hienovaraisempia, mutta materiaalien käyttö, vaatteiden peittävyys ja paljastavuus (esim. pitkät hansikkaat, läpinäkyvät materiaalit tai lyhyet helmat, pitkät saappaat tai sukat) viittaa fetisismiin. Myös valjaiden käyttö, sekä alusvaatemaiset asusteet ovat tunnistettavia fetissivaatteiden piirteitä. Rick Owens taas korostaa fetisismiä ja fetissiä eri näkökulmasta: mallin päällä on vaate tekstillä ”Urinal”. Tämä viittaa taas fetissiestetiikan ja fetissivaatteiden sijaan itse fetisismiin.

NETTIKAUPAT, PIKAMUOTI

Etsin useammasta suositusta nettikaupasta tuotteita hakusanoilla *fetish*, *leather/ nahka*, *PVC* ja *lateksi*. Tulokset olivat vaihtelevia.

Hakusanalla *fetish* tuli sattumanvaraisia tuloksia. Nettikaupoista joko ei löytynyt tällä hakusanalla ollenkaan tuloksia, tai sitten tulokset olivat epäloogisia ja sekalaisia. Saman hakusanan alla tuli tuloksia urheiluhousuista korsettitoppeihin. Myös netti-kaupan kuratointi vaikutti hakutulokseen. Jos nettikauppa piti sisällään useampia tuotemerkkejä, hakutuloksia oli enemmän, mutta sattumanvaraisemmin.

Hakusanoilla *leather* ja *nahka* sai selkeästi eniten tuloksia. Tuotteet olivat arkisia, mutta nettikaupasta riippuen osassa oli tunnistettavissa fetissiesteettisiä piirteitä. Hakutulokset vaihtelivat sen mukaan, mihin kauppa asettui pikamuotiskaalalla: mitä halvempia tuotteita, sitä enemmän myös hakusanoilla *leather* ja *nahka* löytyi fetissi-inspiroituneita vaatteita.

Hakusanat *PVC* ja *lateksi* käsittelen yhdessä, sillä nettikaupoissa ne antoivat samoja hakutuloksia yhtä kauppaa lukuunottamatta. Hakutuloksissa näkyi suurimmalta osin nahka- ja PVC-tuotteita, lateksituotteet joko puuttuivat kokonaan, tai niitä tuli vastaan vain muutama.

Tämän katsauksen perusteella fetissi-inspiroituneet ja fetissiestetiikan mukaiset vaatteet ovat kuluttajille kertakäyttötavaraa jolla voi esimerkiksi kerran räväyttää juhliissa. Tästä esimerkkinä oikeassa alakulmassa näkyvä, hakusanalla *PVC* löytynyt piruasu. Myös tietynlaisten tuotteiden saatavuus on todella sattumanvaraista. Jos etsii hakusanalla *PVC*, ei ole varmuutta siitä, mitä hakusanalla löytää. Tuotekuvaukset ovat epämääräisiä eivätkä noudata tuotteen oikeaa materiaalikuvausta. Kun PVC-tuote on liitetty hakusanaan lateksi, sekoittaa se kuluttajan tietoa materiaaleista. Myös tuotteiden hintataso on alhainen, eikä laadusta ole takuuta.

FETISSITUOTTEITA VALMISTAVIA TAI FETISSIESTETIIKASTA INSPIROITUNEITA PIENYRITYKSIÄ

Vertailukohtana pikamuotivaatekaupoille, nostan esiin fetissituotteita tai fetissiestetiikasta inspiroituneita yrityksiä. Etsin kauppoja hakusanoilla *leather*, *latex* ja *fetish*.

Hakusanalla *leather* löytyi useampia yrityksiä, mutta otin näistä esimerkeiksi vain muutaman. Tällä hakusanalla löytyi erityisesti valjaita ja asusteita tekeviä yrityksiä. Tuotteet ovat kalliita mutta laadukkaita. Vaikka fetissiestetiikan piirteet ovat selvästi tunnistettavissa, on tuotteissa kuitenkin mietitty suunnittelijan omaa näkökulmaa ja tyyliä.

Hakusanalla *latex* tuli vastaan paljon yrityksiä. Useimmissa oli tuotteiden ja tuotekuvausten lisäksi erillisessä alakategoriassa mainittu lateksin hoito- ja ylläpito-ohjeet. Tuotteet nojasivat klassisempiin fetissiestetiikan visuaalisiin piirteisiin, mutta oli myös yrityksiä, jotka poikkesivat tästä. Materiaali kuitenkin on niin määrittävä ja vahvasti sitoutunut fetissikulttuuriin, että vaatteet automaattisesti toimivat fetissikontekstissa.

Hakusanalla *fetish* löytyi lateksituotteita, nahkaa, PVC:tä, ja kaikkea siltä väliltä. Kaikki esimerkkikuvissa olevat tuotteet löytyivät tällä hakusanalla, joko fetissivaate- tai post-fetissivaatekontekstissa. Post-fetissivaate kuvaa fetissikulttuurista inspiroituneita, fetissiestetiikasta pohjautuvia, arkikäytössä ja fetissikontekstissa toimivia vaatteita.

Nopeallakin katsauksella tarjolla on paljon laadukkaita ja luotettavia pienyrityksiä joilla on omat erikoistumisalueensa. Yritykset ovat usein yhden tai muutaman henkilön ylläpitämiä, ja suunnittelijan kädenjälki näkyy selkeästi tuotteista. Kun näitä tuotteita vertaa saatavilla oleviin pikamuotiketjujen tuottamiin vaatteisiin ja asusteisiin, on ero erittäin selkeä. Vaikka pienyritysten tuotteet ovat kalliimpia, tuote- ja materiaalikuvaukset ovat täsmällisiä, tuotteet on valmistettu laadukkaasti ja rajoitetuissa erissä. Saatavuus on siis huonompi, mutta tuotteet laadultaan täsmäävät niiden hintaan.

Sheer Lilac Tank Dress
€35,00

Rose Gold Tube Dress with Sleeves
€25,00

Black Extreme Body
€95,00

Baby Blue Extreme Body
€95,00

Baby Blue Square Neck T-Shirt
€25,00

DRESSES

Sort by Featured

34

Black Tank Dress €195.00

Baby Blue Tank Dress €195.00

Black Tube Dress with Sleeves €235.00

Sheer Lilac Ballet Dress €120.00

BODIES

Sort by Featured

Sheer Lilac Racer Body €145.00

Black Mega Body €195.00

Black Fishnet Body €195.00

Black Racer Body €145.00

TOPS

Sort by Featured

Rose Gold Racer Tank €195.00

Baby Blue Sweetheart Crop Top €45.00

SHOP

ACCESSORIES / BODYSUITS / BODY BREAK AND HOBBY / BOTTOMS / GIFT CARDS / LEATHER / TOPS / SALE / TIGHTS & GARTER

35

CHROME BRA €160.00

CHROME BIKINI €165.00

CHROME THONGS €160.00

WEB TOP €75.00

WRAP BRA 2 €160.00

STUCCO CORSET €205.00

BOX CRYSTAL CHOKER PRE-ORDER €145.00

LUST KNEE BOOK €80.00

BELT PINK - PRE-ORDER €160.00

MYTHIC BRIEFS €160.00

LOOOO LONG SLEEVE €80.00

CHARMED SHORTS €280.00

VALENTINA PANTY €185.00

HELLION BUCKLED HALTER €240.00

HELLION VESTPANTS €260.00

Shop All

Shop All New Limited Edition Earrings Choker Bras Bracelet Cuff Belts Body Harness Bottom Gloves Phone Cases Envelopes Add ons Leather Products Satin Elastic Products Vinyl Products Pearls Glass Crystals

Contact Returns and FAQ

INSTAGRAM TWITTER

Signature Choker (Black) \$60.00

Signature Cuff (Black) \$45.00

Creppyyeha Black Ex... \$10.00

Signature Choker (Black) \$90.00

Anise Choker (Black) \$95.00

EP Choker (Clear) \$150.00

Anise Choker (Clear) \$75.00

Loh Earrings \$130.00

Gemma Earrings \$65.00

Most Popular

1 of 1

Sort by: Best Selling

Signature Harness (More Colors) \$175.00

Signature Choker (More Colors) \$75.00

Siska Harness \$250.00

Pette Harness \$195.00

Choker Collar (2.5") - Silver + More Colors \$165.00

Mini Choker Bag - Black from \$325.00

Lustlow Belt with Draped Chain \$275.00

Choker Cuff (2.5") - Silver + More Colors from \$95.00

Pentagram Handbag - Black \$600.00

Medium Linked Bucket Bag + Backpack from \$525.00

Mini Pentagram Bag - Black + More Colors \$495.00

Choker Collar (1.25") - Black + More Colors \$125.00

Choker Cuff (1.25") - More Colors from \$85.00

36

Shop All

Signature Choker (Black) \$60.00

Signature Cuff (Black) \$45.00

Creppyyeha Black Ex... \$10.00

Signature Choker (Black) \$90.00

Anise Choker (Black) \$95.00

EP Choker (Clear) \$150.00

Anise Choker (Clear) \$75.00

Loh Earrings \$130.00

Gemma Earrings \$65.00

37

Choker Cuff (1.25") - More Colors from \$85.00

34-37 Kuvakaappauksia eri nettikaupoista hakusanoilla fetish, leather ja latex. 2023.

Lateksiasu, 70-luku

Missy Pois

4.3 Vertailua ja pohdintaa - Missä menee fetissivaatteen ja muodin raja?

Fetissipukeutumisen ja muodin raja on häilyväinen, mutta selkeimmin sitä voidaan kuvata funktionaalisuuden ja funktion kautta. Fetissipukeutumisen funktio liittyy yleensä tiettyihin seksuaalisiin akteihin, materiaalintuntuun ja / tai voimadynamiikkaan seksuaalisessa kontekstissa, kun taas muoti on laajempi kokonaisuus, eikä rajaudu pelkästään seksuaaliseen kontekstiin. Kaikki muoti ei ole seksuaalista tai seksualisoitua. Fetissipukeutuminen, -estetiikka ja -muoti taas pohjautuvat fetissikulttuuriin, joka pohjautuu seksuaalisuuteen.

Koska 2020-luvulla persoonallinen ja ”erikoinen” pukeutuminen on normalisoidumpaa, on muodin ja

fetissipukeutumisen raja vaikeammin tunnistettavissa.

Vaikutteita otetaan kaikkialta, ja fetissiestetiikka ja -kulttuuri on vaikuttanut vuosisatoja muotiin ja alakulttuureihin – sen erottaminen, onko joku inspiroitunut fetissikulttuurista vai esimerkiksi punk-kulttuurista käyttäessään niiteillä varustettua kaulapantaa on lähes mahdotonta. Koska niin moni alakulttuuri on ammentanut vuosien ajan inspiraatiota fetissikulttuurista (esim. gootti- ja edellä mainittu punk-pukeutuminen), näiden alakulttuurien nouseminen näkyvämmälle paikalle yhteiskunnassa ei välttämättä korosta alkuperäistä visuaalista lähdemateriaalia – fetissikulttuuria – vaan tuo esiin alakulttuurien piirteet omassa

son, 2015

Balenciaga Resort 2023

kontekstissaan.

Vaikka yhteiskunnalliset länsimaiset pukeutumissäännöt koetaan vapaammiksi 2020-luvulla (esimerkiksi pukeutumisen perinteinen sukupuolittuneisuuden raja on häilyvämpi), itseilmaisun henkiset ja yhteiskunnalliset rajoitteet ovat aina läsnä, ja fetissipukeutuminen on yhä stigmatisoitua. Fetissipukeutuminen säästetään edelleen suuremman määrän erityistilaisuuksiin tai suljettujen ovien taakse.

Muodissa käytetään fetissikulttuurissa korostuvia materiaaleja (ks. kappale 4.1), mutta näiden materiaalien käyttö ei automaattisesti tee fetissiestetiikkaan viittaavaa tai fetissikulttuurista inspiroitunutta vaatetta. Kun

asussa taas on tarpeeksi paljon fetissikulttuuriin ja -estetiikkaan viittaavia piirteitä, on lähde helpompi tunnistaa.

Tämäkin on suhteellista ja riippuu katsojan ja suunnittelijan fetissikulttuuripiirteiden tuntemuksesta. Inspiraation lähteenä on voinut olla esimerkiksi goottipukeutuminen, mutta jollekin, joka on tutustunut enimmäkseen fetissiestetiikkaan, voi tämä näyttää fetissimuodilta goottimuodin sijaan. Myös fetissimuoti voi jollekin näyttää esimerkiksi goottimuodilta. On täysin kiinni katsojan omasta alakulttuuri- ja muodintuntemuksesta, miten fetissiestetiikkaan nojaava muoti on luettavissa visuaalisesti.

5. PROSESSI

5.1 INSPIRAATIONLÄHDE

Tutkimukseni pohjalta sain inspiraatiota mallistoon erityisesti dominan vaateuksesta. Selailtuani kuvastoa varsinkin 1910-1950 -luvulta, kiehtoivat minua niiden voimakkuus ja merkityksellisyys yhteiskunnallisella tasolla. Halusin ammentaa inspiraationi fetissikulttuurin ja -estetiikan alkulähteiltä, ja kuvia selattuani huomioni kiinnittyi erityisesti voimadynamiikkoihin ja mielenkiintoisin vaatekappaleisiin. Huomioni kiinnittyi myös 1940-50 -lukujen fetissitaiteeseen, jossa kiehtovaa oli surrealistisuus ja fetissikulttuuriin kuuluvien fantasiaelementtien pitkällevienti.

41 Moodboard, 2023.

5.2 LUONNOSTELU

Tutustuttuani fetissikuvastoon, aloitin luonnostelun. Lähdin liikkeelle nopeista luonnoksista, joissa keskityin siluetteihin. Tein myös nopeita luonnoksia asusteista. Tein mahdollisimman paljon luonnoksia eri asukokonaisuuksista, joita lähdin rikkomaan ja yhdistelemään tekemällä tarkempia ja yksityiskohtaisempia luonnoksia.

Kun sain kiinni siitä, mihin suuntaan halusin viedä malliston, aloin tekemään lopullisista asuista luonnoksia tarkentamalla asukokonaisuuksia ja yksittäisiä vaatekappaleita. Eniten inspiroiduin gimp-asusta, ja tämä on toiminut punaisena lankana koko suunnitteluprosessin ajan. Asun peittävyys olemalla silti seksuaalinen on mielestäni vahva ja mielenkiintoinen kontrasti.

Halusin myös mallistokokonaisuudessa rikkoa sitä, miten miesten pukeutuminen näkyy fetissikuvastossa. Otin miestenvaateille vahvasti inspiraatiota perinteisestä dominan asusta. Naistenvaatteet pidin kuitenkin melko perinteisinä, kuitenkin leikkien silueteilla ja mittasuhteilla.

Luonnoksia asusteista, syksy 2022.

Luonnoksia, 2022-2023.

5.3 MATERIAALIVALINNAT

Malliston materiaalivalinnat pohjautuvat fetissivaatteiden yleisimpiin materiaalipiirteisiin (Steele, 1994. 56-88). Näihin kuuluu mm. nahka, pitsi ja nylon. Koska saatavilla ei ollut nylonia, olen korvannut sen mesh-kankaalla mallistossani. Yksityiskohtina mallistossani käytin niittejä, solkia, ketjua, sekä muita metalliosia. Nämä piirteet ovat vahvasti läsnä fetissivaatteissa ja fetissikuvastossa.

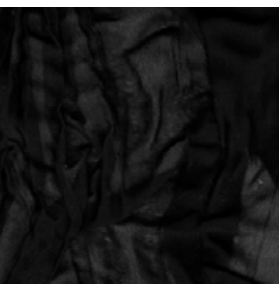
Kankaat

Kaikki materiaalit metalliosia lukuunottamatta on ylijäämä- tai leikkuujätettä. Osan materiaaleista olen saanut lahjoituksena Jarkko Karppiselta. Sain häneltä ylijäämä- ja leikkuujätenahkaa, sekä puuvillaharsoa ja mustaa pitsiä. Valkoinen pitsi on ylijäämää ja leikkuujätettä vanhoista projekteistani, sekä hankittu kirpputoreilta.

Käytän mallistossani mustaa ja valkoista kontrastin luomiseksi. Musta on myös yleisin fetissivaatteissa käytetty väri. Vaikka sainkin mustaa pitsiä käyttööni, halusin keskittyä valkoiseen pitsiin, sillä nahan kanssa se luo vahvemman kontrastin.

Yksityiskohdat

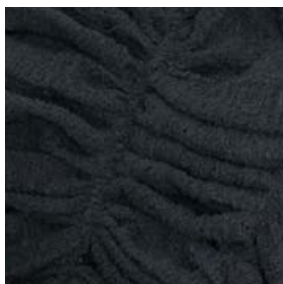
Yksi tärkeimmistä yksityiskohdista mallistokokonaisuudessa ovat niitit ja metalliosat. Niittien avulla halusin luoda vahvemman yhteyden fetissikuvastoon, sekä tuoda vaatteisiin näyttävyyttä. Metallirenkaat ja ketju myös viittaavat fetissikuvastoon, mutta en halunnut käyttää niitä perinteisellä tavalla.

100% POLYESTERI

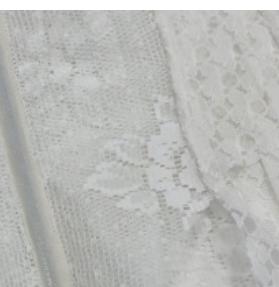
**82% POLYAMIDI
18% ELASTAANI**

100% PUUVILLA

**90% POLYAMIDI
10% ELASTAANI**

100% POLYESTERI

**100% NAHKA
YLIJÄÄMÄ**

**100% NAHKA
YLIJÄÄMÄ**

**100% METALLI
PAPUKAIJAKLIPSI**

**100% METALLI
KORSETTILUUT**

**100% METALLI
NIITIT
1 cm, 4 cm**

**100% METALLI
SOLKI**

**100% METALLI
PAINONAPIT
1,5 cm**

**100% METALLI
NEPPARIT
7 mm**

**100% METALLI
RENKAAT
15 mm, 33 mm
KETJU
SIRKKARENKAAT
1,5 cm, 5 mm**

100% POLYESTERI

100% POLYESTERI

5.4 ERIKOISTEKNIIKAT JA MALLISTON VALMISTUS

Nahan muokkausta ja tuotteen valmistus, 2023.

Erikoistekniikat

Nahka

Koska käytän mallistossani leikkuujätenahkaa, olen tehnyt tilkuista yhdistelemällä leikkuujätteestä isompia paloja, jotka olen hyödyntänyt vaatteissani. Käytössäni oli ohuempaa ja paksumpaa nahkaa, joten tein ohuemmasta nahasta hansikkaat ja korsetin, ja paksummasta takin, hansikkaat ja hupun. Nahan paksuus ja palojen yhteentikkaus vaikuttaa sen laskeutuvuuteen ja muovautuvuuteen, joten tämä vaikutti tuotteiden kaavoitukseen ja mittasuhteisiin.

Metalli

Tein ketjusta ja renkaista silmukkapanssaria mukailevaa verkkoa. Koska hankkimani renkaat olivat liian paksuja ketjulle, tein ketjuista silmukoita joilla yhdistelin renkaita toisiinsa. Yhdistelin renkaita sattumanvaraisesti eri pituisilla ketjuilla, joko yksittäisenä lenkinä tai kaksi vierekkäin. Katsoin ensin miten haluan renkaiden laskeutuvan, yhdistin sitten ketjut ja katsoin laskeutuvuuden uudelleen pöytää vasten ja mallinuken päällä. Lopputulos on korumainen ja herkkä, joten metalli tuo kontrastia tuotteisiin. Hyödynsin tätä tekniikkaa asusteiden valmistuksessa, sekä yksittäisten vaatekappaleiden yksityiskohdissa.

Ketjua ja renkaita - yksityiskohta, 2023.

Ketjun ja renkaiden yhdistäminen, 2023.

Tuotteiden valmistus

Aloitin tuotteiden valmistuksen suunnittelemalla prosessia tuote kerrallaan. Pilkoin prosessin kirjaamalla tehtävät ylös tekojärjestyksessä. Pidin kirjaa tarvittavista mitoista, suunnittelin kaavoitusta ja pohdin, miten saisin tuotteet toimimaan parhaiten keskenään. Tässä kohtaa noudatin suunnilleen alustavaa mallistokokonaisuutta ja suunnittelemani asukokonaisuuksia. Prosessin aikana kuitenkin kokonaisuudet muuttuivat ja elivät sen mukaan, mikä näytti itsestäni paremmalta ja toimi paremmin yhdessä.

Muokkasin miesten peruskaavaa koossa 48, sekä naisten peruskaavaa koossa 36. Korsetin kaava muovautui mallinukan päälle nauhalla ja nuppeneuloilla. Nukke oli kokoa 36. Koska halusin tehdä myös korsetin miehen kokoon 48, lisäsin nahkaiseen korsettiin irrotettavan paneelin. Nahkakorsetti on paneelin kanssa miesten 48, ja ilman paneelia naisten 36.

Hyödynsin korsetin kaavaa myös valkoisessa korsetticaidassa. Muokkasin paidan alemman kerroksen kaavaa niin isoksi, että se rönsyilee korsetin päällimmäisen kerroksen alta. Yläosan kaavoitin naisten puvun peruskaavasta 36, jonka ensin piirsin kaavapaperille. Sitten asetin kaavan nukan päälle ja luonnostelin haluamani muotoiset paneelit yläosaan.

Suunnitteluprosessia ja kaavoituksen suunnittelua, 2023.

Tuotteita valmistaessa tärkeintä oli sovitukset. Koska osa tuotteista on erittäin tyköistuvia ja niiden hyvä istuvuus on tärkeää, olivat sovitukset korvaamaton osa prosessia. Yhdistelin myös sovitusten aikana eri asujen vaatekappaleita yhteen eri kokonaisuuksiksi, jotta näkisin miten malliston yksittäiset vaatekappaleet toimivat keskenään. Tämä auttoi siinä, että jos jokin idea ei toteutusvaiheessa toiminutkaan, tiesi mikä taas toimi ja pystyi sen kautta ideoimaan eteenpäin. Näin prosessi ei missään vaiheessa jäänyt jumiin, vaan sain aina uusia ideoita sovituksista.

Koska käytössäni olevat materiaalit olivat leikkuujätettä ja materiaaliylilyjäämää, oli niitä rajattu määrä. Tämä auttoi priorisoimaan kaavoitusta ja prototyyppien tekoa, sillä materiaalia oli juuri sen verran, kuin vaatekappaleeseen tarvitsi. Suurimpaan osaan vaatteista tein kaksi tai kolme protokierrosta, mutta osaan tarvitsi vain yhden.

Prosessikuvia ja sovituksia, 2023.

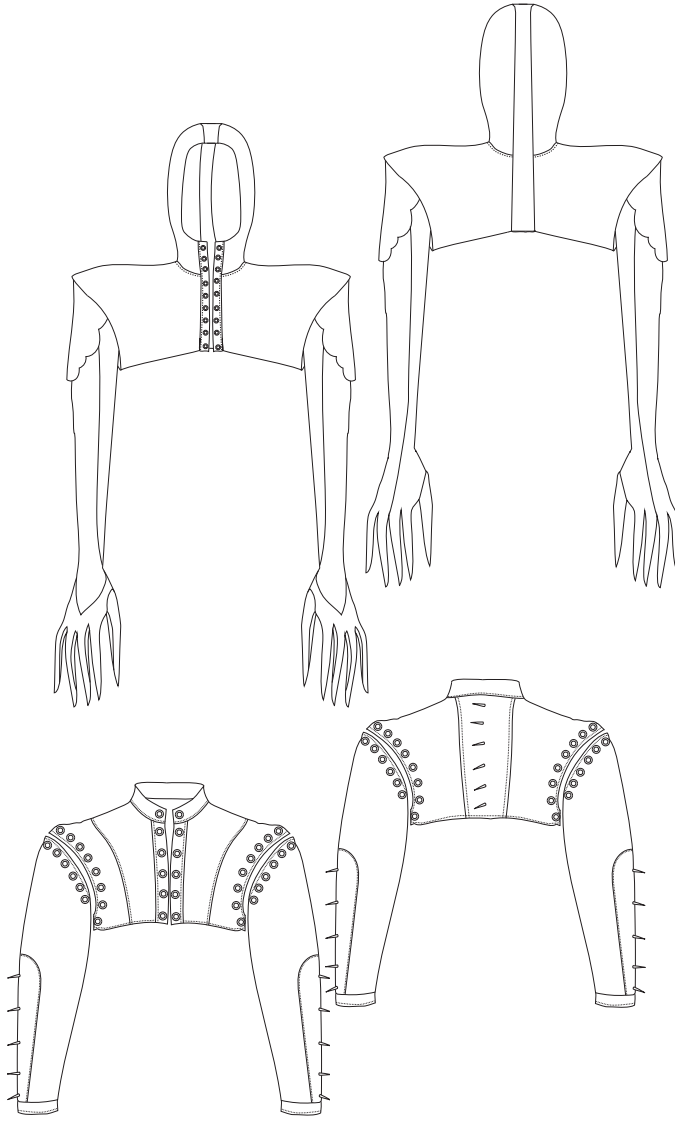

6. MALLISTO

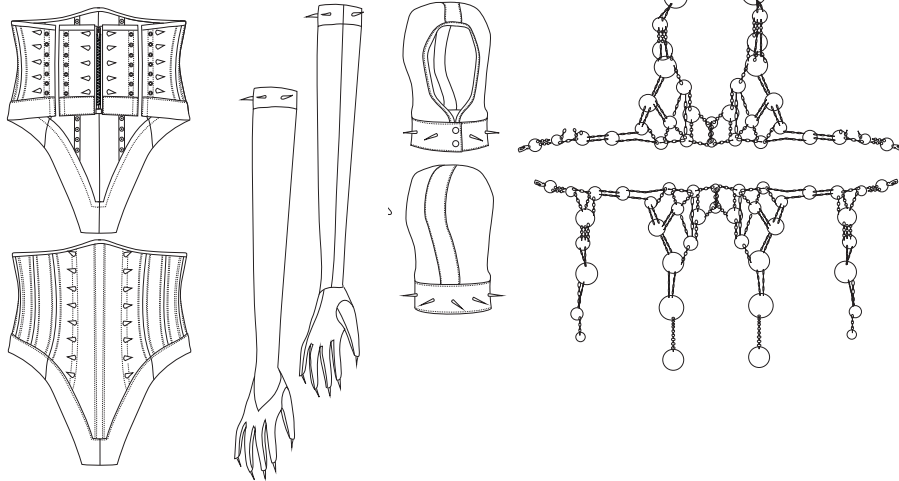

6.1 Mallistokartta

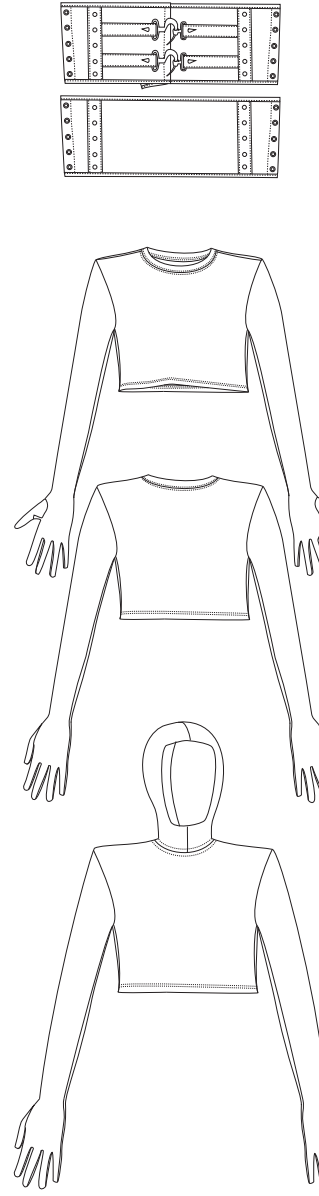
Takit

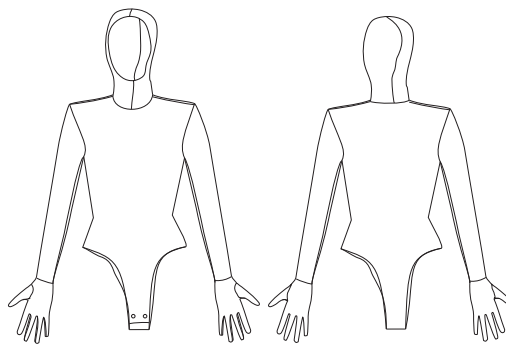
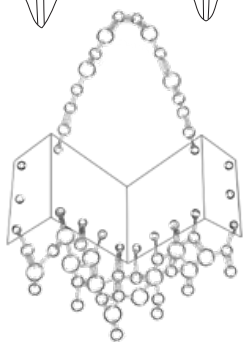
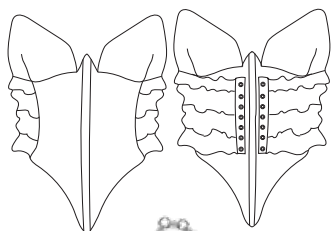
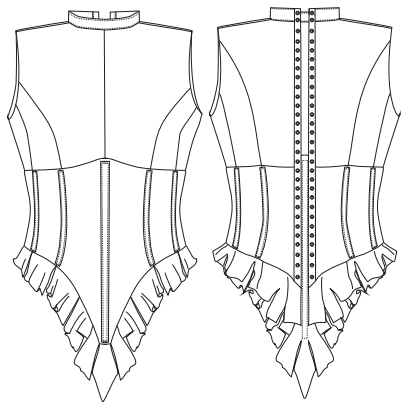

Asusteet

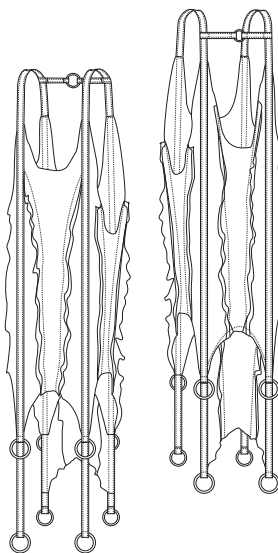

Yläosat

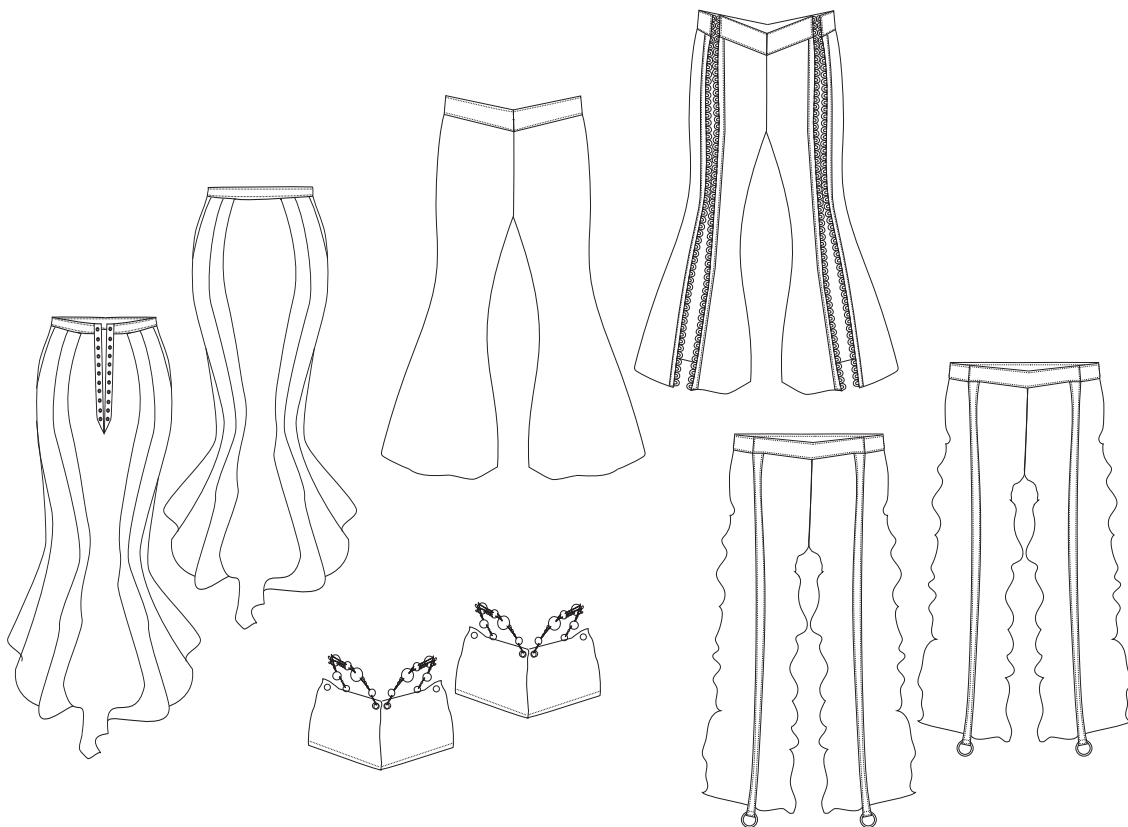

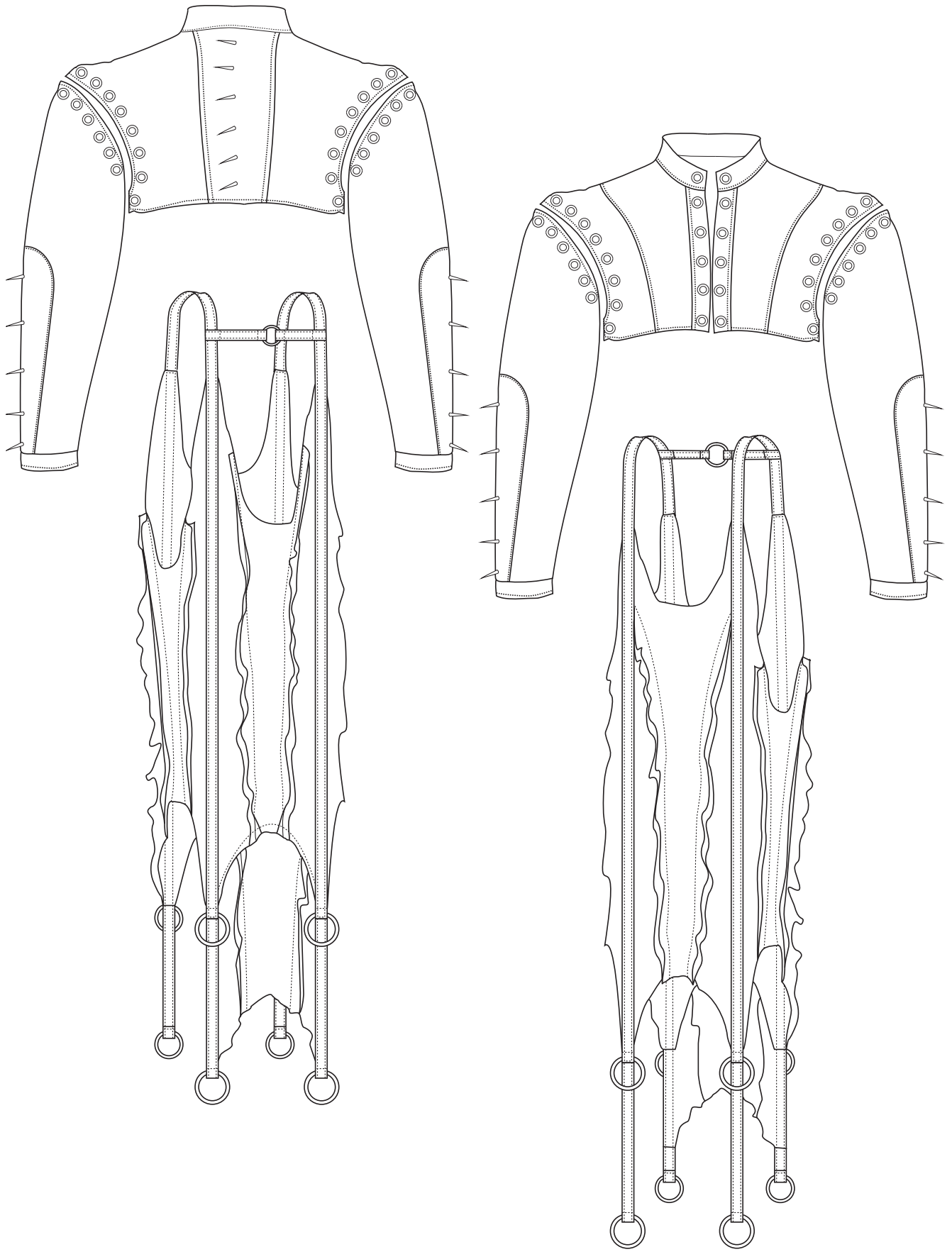
Kokoasut, mekot

Alaosat

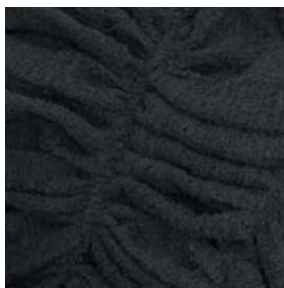
Asu 1 Takki, mekko

Materiaalit

100% PUUVILLA

**100% NAHKA
YLIJÄÄMÄ**

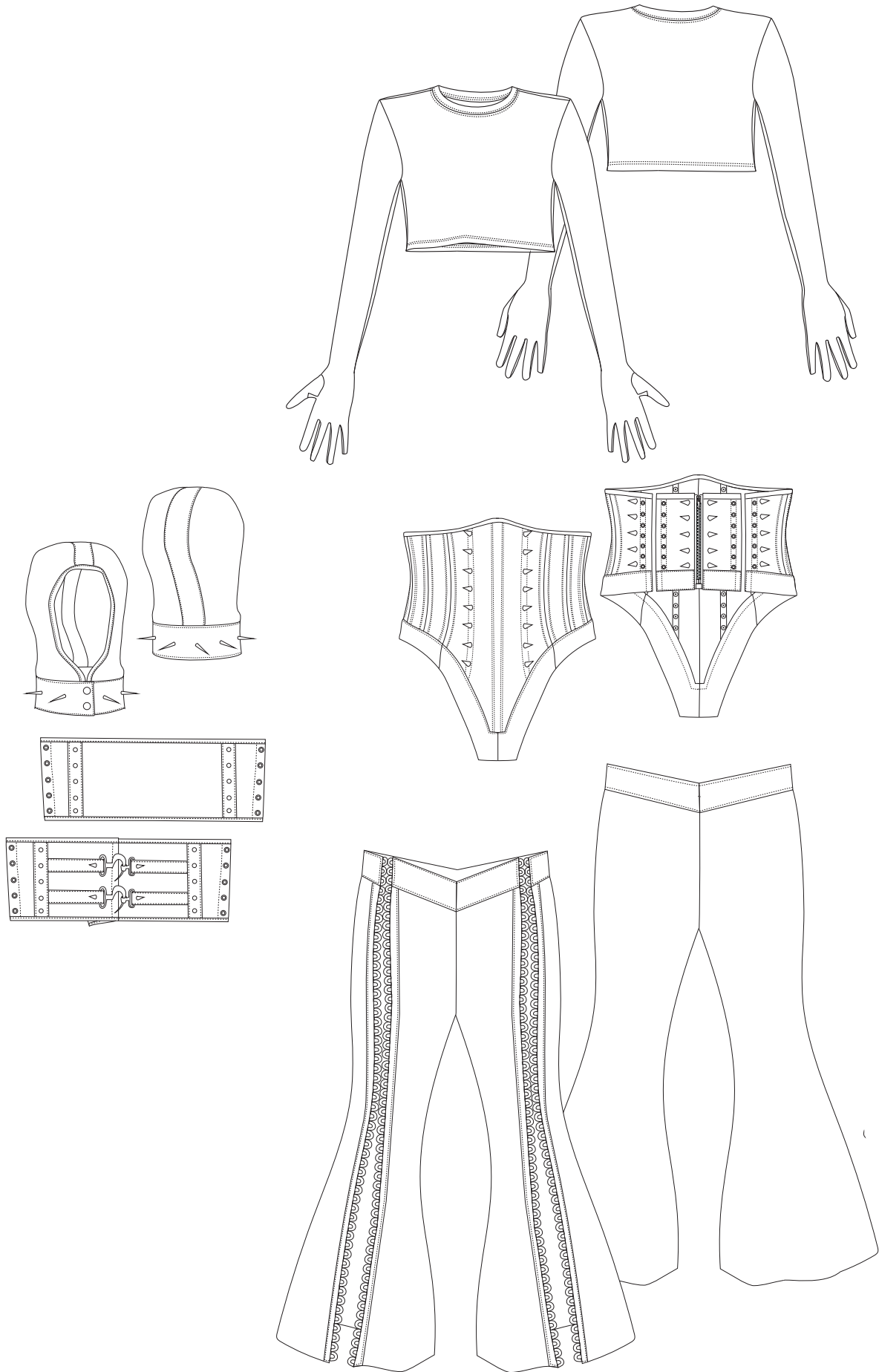

**100% METALLI
NIITIT
4 cm**

**100% METALLI
RENKAAT
15 mm, 33 mm
SIRKKARENKAAT
1,5 cm**

Asu 2 Huppu, paita, toppi, korsetti, housut

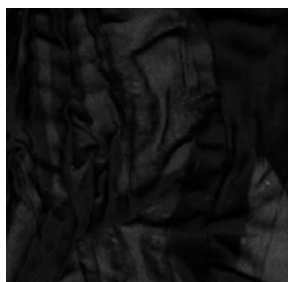

100% NAHKA
YLIJÄÄMÄ

100% POLYESTERI

100% POLYESTERI

100% POLYESTERI

82% POLYAMIDI
18% ELASTAANI

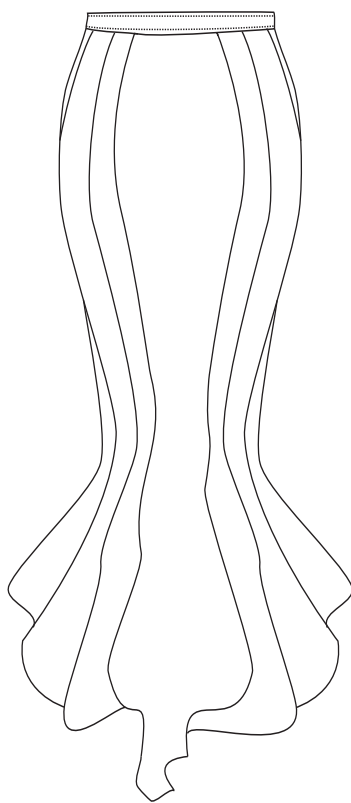
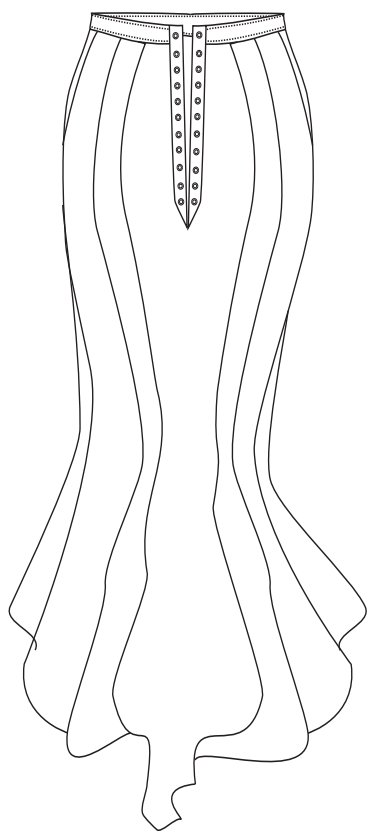
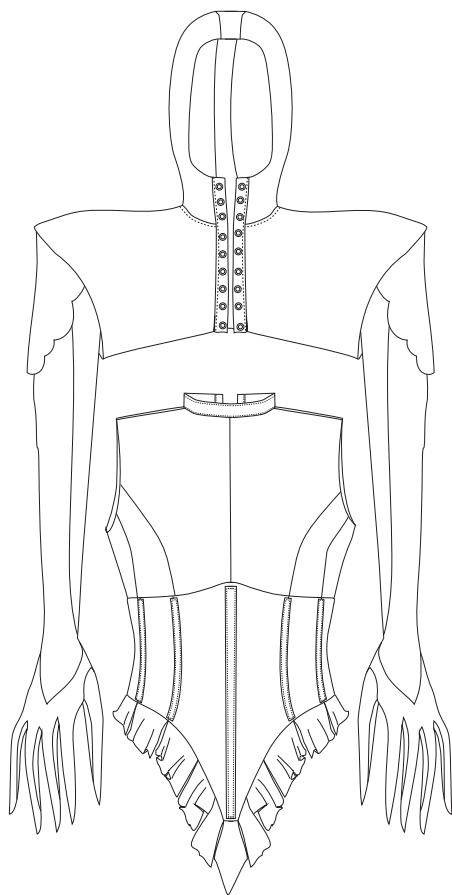
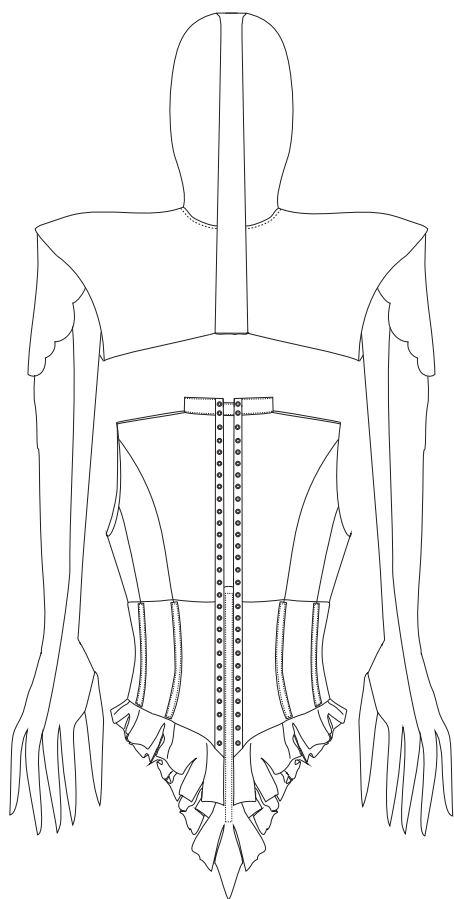
100% METALLI
KORSETTILUUT

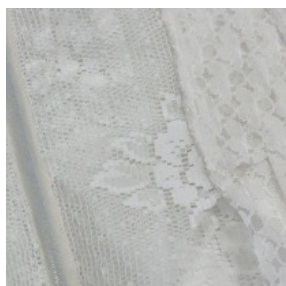

100% METALLI
NIITIT
1 cm, 4 cm

Asu 3 Takki, korsettipaita, hame

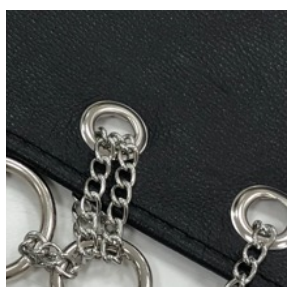
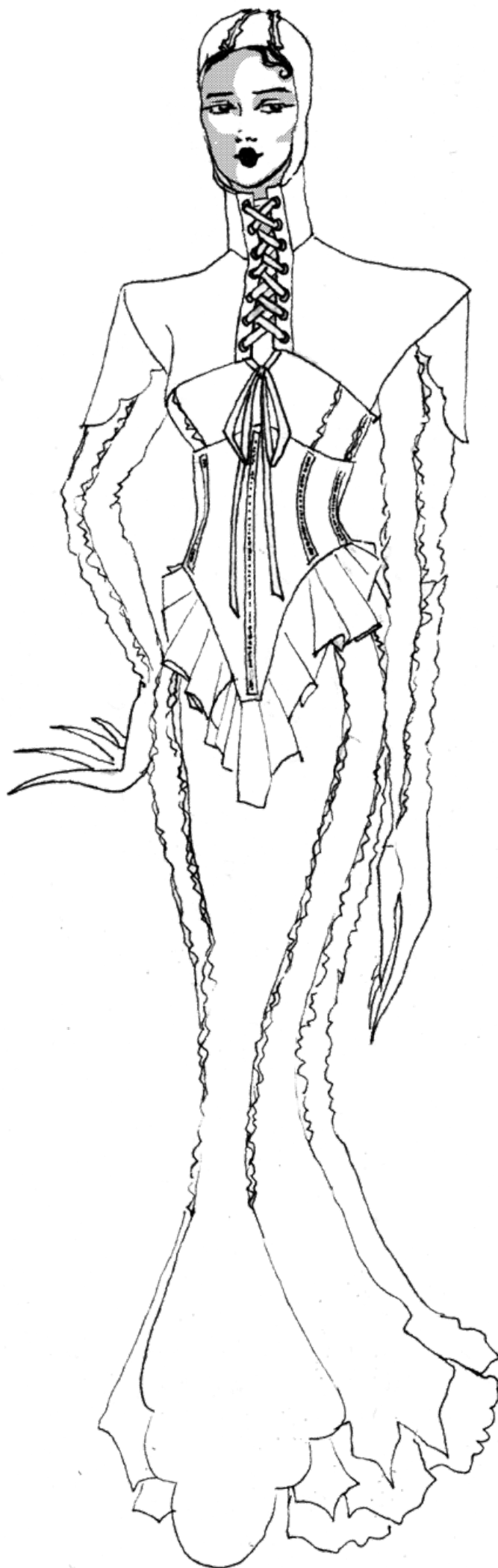

100% POLYESTERI

100% METALLI
KORSETTILUUT

100% POLYESTERI

100% METALLI
SIRKKARENKAAT
5 mm

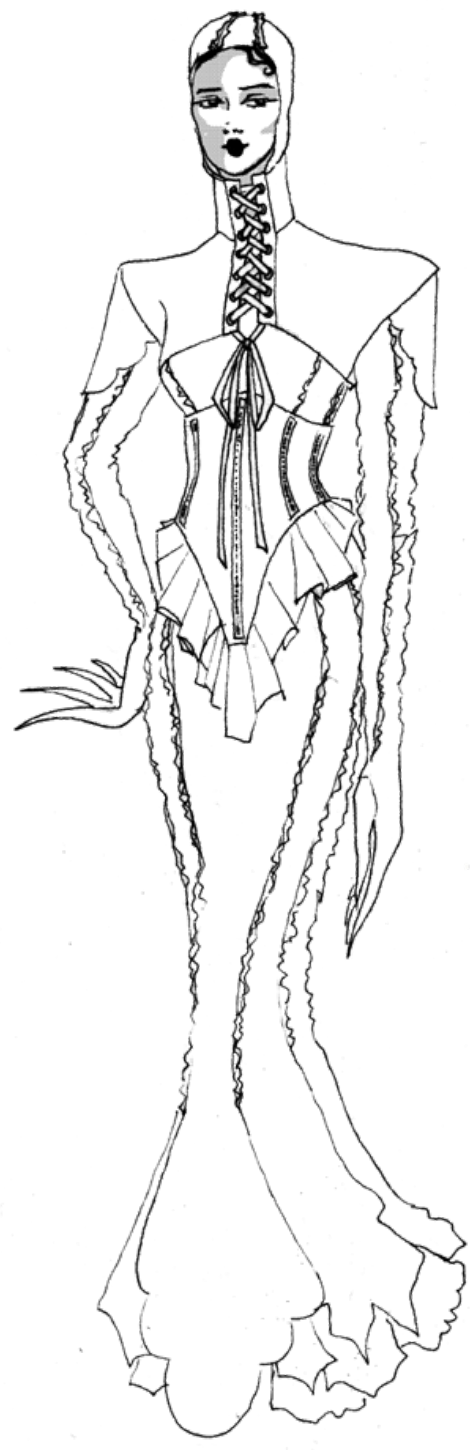
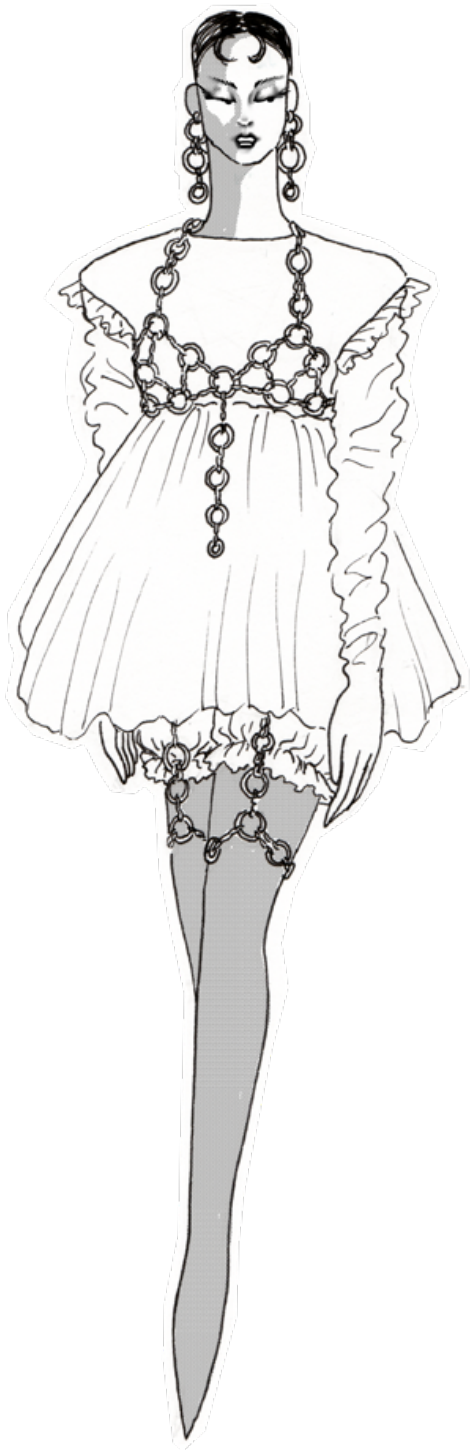

6.3 Lineup

x

x

x

6.4 EDITORIAL

Kuvaaja: Salla Tammilehto
Kuvaajan assistentti: Iida Saarela
Malli: Maija Bryan
MUA: Eveliina Suotula
Käärme: Matilda (Mimosa Satukangas)
Suunnittelija: Aurora von Busch
Assistentit: Jarkko Karppinen, Alo Ellisaar

7. LOPPUPÄÄTELMÄT, YHTEENVETO

Tutkimuksen tavoitteena oli luoda katsaus fetissikulttuurin sidonnaisuuksista nykymuotiin ja trendeihin, sekä pohtia näiden vaikutteiden merkityksiä ja vaikutusta fetissiyhteisössä. Tavoitteena oli myös tutkia muodin ja fetissivaatteen eroja ja yhteneväisyyksiä, keskittyen siihen, mikä tekee vaatteesta fetissivaatteen ja mikä taas muotivaatteen. Rajasin tutkimuksestani kokonaan pois laajemman muotihistoriakatsauksen, pornokulttuurin sekä pornoteollisuuden. Keskityin tutkimuksessani fetisismiin, siihen kytkeytyvään fetissikulttuuriin ja fetissiestetiikkaan, ja siihen miten tämä näkyy nykyajan muotisuunnittelussa. Loin tämän tutkimuksellisen prosessin pohjalta malliston hyödyntäen siinä oppimia ja esiintuomia fetissimuodin elementtejä. Visuaalisesti keskityin erityisesti feminiiniseen BDSM- ja dominan vaatetukseen. En toteuttanut fetissivaatteita vaan fetissivaatteiden visuaalisista ja materiaali- ja värivärien inspiroituneen malliston. Opinnäytetyössä on esitelty mitä fetissikulttuuri on historiasta nykypäivään, miten se on vaikuttanut ja vaikuttaa muotiin, sekä miten fetissiestetiikan voi tunnistaa muotikontekstissa.

Motiivina opinnäytetyölleni toimi aikaisempi kiinnostukseni aihetta kohtaan, ja fetissikulttuuristen visuaalisten piirteiden jatkuva yleistyminen erityisesti populaarikulttuurissa. Halusin korostaa erityisesti fetisismistä inspiroituneen muodin lähdemateriaalia, sekä yhteisöä ja sen historiaa, josta tämä visuaalisuus kumpuaa. Vaikka tiesin aiheeni pääpiirteittäin jo tutkimusprosessin alkuvaiheessa, se kirkastui ja muovautui matkan varrella. Tämä opetti minua olemaan tarrautumatta ensimmäiseen ideaan ja olemaan avoin kehityskohdille prosessin aikana.

Tutkimusmenetelmikseni valikoitui vertailuanalyysi, kirjallisuuslähteet, sekä asiantuntijahaastattelu. Tutkimuksen kohteena fetissikulttuuri oli vaikea, sillä alakulttuurina siitä löytyy yllättävän vähän kirjallisuutta. Aikaisempi mielenkiintoni aihetta kohtaan kuitenkin lopulta auttoi lähdemateriaalin löydössä ja siinä, että sain kohdennettua aiemmin aiheesta tutkimaani tietoa tutkimukseen sopivaksi. Näiden tietojen pohjalta uusien lähdemateriaalien löytäminen helpottui huomattavasti. Koska olin aiemmin perehtynyt erityisesti fetissitaiteilijoihin ja -taiteeseen, oli

mielenkiintoista syventyä fetissikulttuuriin muodin ja laajempien kulttuuristen vaikutteiden näkökulmasta. Tämä motivoi tutkimusprosessin aikana.

Pohdin aluksi yleisemmän kyselyn tekemistä, mutta päädyin siihen tulokseen, että aiheeni kannalta vastaukset saattaisivat olla liian sattumanvaraisia saadakseni niistä hyödyllistä tietoa tutkimukseni tueksi. Myös oikean ja tarpeeksi laajan vastaajaryhmän löytäminen asettamassani aikataulussa ei olisi ollut mahdollista. Tämän vuoksi päädyin asiantuntijahaastatteluun. Tämä auttoi minua erityisesti nykytilanteen kartoituksessa ja siinä, että sain uusia näkökulmia oman tutkimukseni tueksi, jotta pystyin tarkastelemaan aihetta monipuolisemmin. Haastattelu auttoi myös fetissikulttuurin ilmenemisen kartoituksessa suomalaisesta näkökulmasta.

Jatkoa ajatellen tämä aihe hyötyisi juuri haastatteluista ja kyselyistä. Koska kyseessä on alakulttuuri, on tärkeää kuulla yhteisöjen ja niiden edustajien mielipiteitä ja tietoa

aiheesta. Jos aikataulu olisi sen sallinut, olisi ollut mielenkiintoista tehdä esimerkiksi kysely fetissiyhteisön sisäisesti tai haastatella muita sen edustajia.

Malliston suunnittelussa huomasin nojaavani erityisesti historiallisten fetissivaatteiden piirteisiin. Koska olin suunnitteluvaiheessa syventynyt fetissivaatteiden visuaaliseen historiaan, on se vaikuttanut myös malliston visuaalisiin piirteisiin vahvasti. Halusin pitää materiaalit mahdollisimman lähellä klassisia fetissivaatteista löytyviä materiaaleja, mutta leikitellä niiden käyttötarkoituksella.

Luonnostellessa huomasin, että olin kiintynyt tiettyihin vaatekappaleisiin ja siluetteihin, joita työstin ja muokkasin kerta toisensa jälkeen. Tehokkuuden vuoksi olisin voinut luonnostella monta mahdollisimman erityyppistä asukokonaisuutta ja lähteä työstämään niitä, sen sijaan että olisin keskittynyt vain muutamaankin jotka kiinnostivat minua eniten ja työstää loppuun malliston asukokonaisuuksia sopimaan näihin kokonaisuuksiin.

Kaavoitus sujui suhteellisen helposti ja koin tuotteiden valmistuksen muutamaa vaatekappaletta lukuunottamatta mutkattomana. Uutena materiaalina itselleni malliston myötä tuli nahka, jonka työstäminen tuotti aluksi haasteita, mutta josta opin pitämään erityisen paljon prosessin aikana.

Näen fetissikulttuurin rikkaana ja monipuolisena, vahvan ja vaikean historian omaavana kulttuurina. En ole varma

fetissikulttuurin murrosta täysin valtavirtaan. Yleinen yhteiskunnallinen länsimainen poliittinen ja sosiaalinen ilmapiiri tulee vaikuttamaan siihen, jatkuuko fetissikulttuurin näkyminen valtamediassa ja saako se enemmän tilaa itselleen. Fetissikulttuurin piirteitä on lähivuosina näkynyt erityisesti laulajien esiintymisasuissa, ja tämän aiheen tarkastelu olisi mielenkiintoista myös esiintymisasujen näkökulmasta.

Kirjallisuus:

Campbell, A., *Bound Together: Leather, Sex, Archives, and Contemporary Art*. Manchester University Press, 2020

Escoffier, Jeffrey. "The sexual revolution, 1960–1980." *GLBTQ Encyclopedia* Copyright, 2015., 1–6

Gayle, R., *Thinking Sex: Notes for a Radical Theory of the Politics of Sexuality*. Teoksessa Carole S. Vance (toim.): *Pleasure and Danger. Exploring Female Sexuality*. Boston: Routledge & Kegan Paul 1984, 268-284.

Lunning, Frenchy. *Fetish style*. A&C Black, 2013., 2

Ritter von Leopold Sacher-Masoch, *Venus in Furs*. 1870. Käännös: Fernanda Savage. E-kirja, The Project Gutenberg. Julkaistu 2004. Viitattu 1.3.2023. Saatavissa <https://www.gutenberg.org/cache/epub/6852/pg6852-images.html>

Richard von Krafft-Ebing, *Psychopathia Sexualis with Especial Reference to the Antipathic Sexual Instinct: A Medico-Forensic Study*, Käännös: F.J. Rebman (1886; New York: Physicians and Surgeons Book Company, 1906, 1934), 218. Viitattu 1.3.2023. Saatavissa https://ia801501.us.archive.org/21/items/PsychopathiaSexualis1000006945/Psychopathia_Sexualis_1000006945.pdf

Sevez R.P., *Gene Bilbrew revealed: The Unsung Legacy of a Fetish Art Pioneer*. Omakustanne, 2019

Steele, V., *Fetish – Fashion, Sex and Power*. Oxford University Press, 1996

Suullinen lähde:

Kauppinen, A., 2023. Kulttuurintutkija. Haastattelu 30.11.2022 ja 5.1.2023

Artikkelit:

Appropriate, Merriam Webster. 2023. Viitattu 7.4.2023. Saatavissa <https://www.merriam-webster.com/dictionary/appropriate#h2>

Baker G., *Leather and Lace*. The MIT Press, 2010. Viitattu 1.3.2023. Saatavissa https://www.jstor.org/stable/20721268?read-now=1&seq=2#page_scan_tab_contents

BDSM, Merriam Webster. 2023. Viitattu 7.4.2023. Saatavissa <https://www.merriam-webster.com/dictionary/BDSM>

Cultural Appropriation, Britannica. 2023. Viitattu 7.4.2023. Saatavissa <https://www.britannica.com/story/what-is-cultural-appropriation>

Cultural Appropriation, New York Times. 2023. Viitattu 7.4.2023. Saatavissa <https://www.nytimes.com/2022/09/30/t-magazine/cultural-appropriation.html>

Demna on the Record: The Balenciaga Designer on the Brand's Controversy and His Path Forward. *Vogue* 9.2.2023. Viitattu 1.3.2023. Saatavissa <https://www.vogue.com/article/demna-addresses-balenciaga-controversy>

Dominatrix, Merriam Webster 2023. Viitattu 7.4.2023. Saatavissa <https://www.merriam-webster.com/dictionary/dominatrix>

Gimp suit. Definitions.net. 2023. Viitattu 10.4.2023. Saatavissa <https://www.definitions.net/definition/gimp+suit>

Harness, Cambridge Dictionary. 2023. Viitattu 10.4.2023. Saatavissa <https://dictionary.cambridge.org/dictionary/english/harness>

Hebdige, D., Subculture: the Meaning of Style. London, Methuen, 1981.

ICD, Merriam Webster 2023. Viitattu 7.4.2023. Saatavissa <https://www.merriam-webster.com/medical/ICD>

Kauppinen, A., Sairasta seksiä - fetissiseksuaalisuuden medikalisoinnista, Sateenkaarihistoria, 13.1.2022. Viitattu 20.3.2023. Saatavissa <https://sateenkaarihistoria.fi/sairasta-seksia-fetissiseksuaalisuuden-medikalisoinnista/>

Krueger R. B., Reed G. M., First M. B., Marais A., Kismodi E., Birken P. - Proposals for Paraphilic Disorders in the International Classification of Diseases and Related Health Problems, Eleventh Revision (ICD-11). 2017. PubMed Central. Viitattu 1.4.2023. Saatavissa <https://www.ncbi.nlm.nih.gov/pmc/articles/PMC5487931/>

MSC Finland: Tom's Club. Tom of Finland. Viitattu 1.4.2023. Saatavissa mscfin.fi/tom-of-finland

Päivi Repo, Transvestismi ei ole enää sairaus; THL poisti tautiluokituksesta myös fetissimin ja sadomasokismin, Helsingin Sanomat 14.5.2011. Viitattu 10.11.2022. Saatavissa <https://www.hs.fi/kotimaa/art-2000004806508.html>

The Velvet Underground, Venus in Furs. GENIUS. 2023. Viitattu 7.4.2023. Saatavissa <https://genius.com/The-velvet-underground-venus-in-furs-lyrics>

Väisänen, Mikko, Seksuaalisen suuntautumisen, sukupuoli-identiteetin ja seksin sanastoa, <https://www.pirkanmaanseta.fi/seksuaalisen-suuntautumisen-sukupuoli-identiteetin-ja-seksin-sanastoa/> käytettävissä 10.11.2022

Kuvalähteet:

1. Leopold von Sacher-Masoch, n. 1870. Viitattu 9.4.2023. Saatavissa <https://www.lascivity.co.uk/a-brief-history-of-the-scene/>

2. Tom of Finland, 1963. Tom of Finland Foundation. Viitattu 9.4.2023. Saatavissa <https://kiasma.fi/en/exhibitions/tom-of-finland/>

3. Jean Agelou, n. 1900-luku. Viitattu 9.4.2023. Saatavissa <https://vintagemusing.com/2017/04/10/jean-agelou/>

4. Tuntematon kuvaaja, n. 1900-luku. Viitattu 9.4.2023. Saatavissa <https://www.thelingerieaddict.com/2016/07/21-victorian-edwardian-corset-pinups.html>

5. Ostra Studio, n. 1910. Viitattu 9.4.2023. Saatavissa <https://vintagemusing.com/2019/08/11/serving-his-mistress/>
6. Yva Richard, n. 1920. Viitattu 9.4.2023. Saatavissa <https://vintagemusing.com/2017/04/10/yva-richard/>
7. Yva Richard, n. 1920. Viitattu 9.4.2023. Saatavissa <https://ayzad.com/yva-richard-the-first-fetish-shop-in-the-world/>
8. Biederer Studio, n. 1930. Viitattu 9.4.2023. Saatavissa https://spankingart.org/wiki/Biederer_Studio#/media/File:Bied-corset33.jpg
9. André Kertesz, 1930. Viitattu 9.4.2023. Saatavissa <https://vintagemusing.com/2022/04/12/beautiful-submission/>
10. Charles Guyette, n. 1930. Viitattu 9.4.2023. Saatavissa <https://spankingart.org/wiki/File:Metalslave-guy.jpg#/media/File:Metalslave-guy.jpg>
11. John Willie, n. 1940. Viitattu 9.4.2023. Saatavissa <https://cvltnation.com/intriguing-archives-john-willie-1940s-fetish-provocateur-maverick/>
12. Irwin Klaw, n. 1950. Viitattu 9.4.2023. Saatavissa https://www.bettiepagethebook.com/images/gallery_20.JPG
13. Tom Nicoll, n. 1950. Viitattu 10.4.2023. Saatavissa <http://www.cuirmale.nl/history/fetish.htm>
14. AtomAge-lehti, n. 1960. Viitattu 9.4.2023. Saatavissa <https://www.dazeddigital.com/artsandculture/gallery/18552/1/from-the-atomage-archives>
15. Kora Korsett, tunteaton kuvaaja, n. 1960. Saatavissa <https://designyoutrust.com/2021/04/bizarre-portraits-of-cora-korsett-with-tiny-waist-in-the-1970s/>
16. Bob Mizer, 1975. Bob Mizer Archive. Viitattu 10.4.2023. Saatavissa <https://www.anothermanmag.com/life-culture/gallery/8888/bob-mizer-archive/12>
17. Robert Mapplethorpe, 1979. Viitattu 10.4.2023. Saatavissa <https://www.guggenheim.org/blogs/checklist/robert-mapplethorpe-framing-a-sexual-revolution>
18. Leo Vals/Hulton-arkisto, Getty Images, n. 1980. Viitattu 10.4.2023. Saatavissa <https://thisistribute.xyz/blogs/contribute/fetish-wear-and-pride-the-history-of-and-debate-between>
19. Steven Meisel, 1992. Viitattu 10.4.2023. Saatavissa <https://metalmagazine.eu/en/post/article/madonna>
20. Leigh Bowery, Session VII, Look 38, 1994. Viitattu 1.4.2023. Saatavissa <https://www.artsy.net/artwork/fergus-greer-leigh-bowery-session-vii-look-38>
21. Lip Service, 2005.
22. Dior, 2000.
23. Steven Klein, W-lehti, 2012. Viitattu 3.4.2023. Saatavissa <https://www.wmagazine.com/>

gallery/linda-evangelista-superhero-steven-klein-ss#12

24. The London Vagabond, 2023. Viitattu 10.4.2023. Saatavissa <https://www.dazeddigital.com/art-photography/gallery/32067/2/the-london-vagabond-all-the-rumours-you-heard-are-true>

25. Tom of Finland, 1976. Tom of Finland Foundation. Viitattu 10.4.2023. Saatavissa <https://www.tomoffinland.org/liberating-and-empowering/>

26. Tunteaton kuvaaja, n. 1930. Viitattu 10.4.2023. Saatavissa <https://www.etsy.com/fi-en/listing/257745396/vintage-photo-print-bdsm-dom-mistress?epik=dj0yJnU9TIVKZFlrQU43X2d5SE52THpuVWhYU3ZYMF8wZlZ4T1omcD0wJm49VDhblZGd0FXV3k5SnFJOGZseS1qZyZ0PUFBQUFBR1JkT2NV>

27. AtomAge-lehti, n. 1970. Viitattu 10.4.2023. Saatavissa <https://www.dazeddigital.com/artsandculture/gallery/18552/8/from-the-atomage-archives>

28. Zana Bayne, 2023. Viitattu 9.4.2023. Saatavissa <https://shop.zanabayne.com/collections/harnesses/products/garter-collar-harness>

29. Zana Bayne, 2023. Viitattu 9.4.2023. Saatavissa <https://shop.zanabayne.com/collections/harnesses/products/alex-harness>

30. Richard Quinn, Syksy 2022. VOGUE. Viitattu 22.11.2022.

Saatavissa <https://www.vogue.com/fashion-shows/fall-2022-ready-to-wear/richard-quinn/slideshow/collection#8> <https://www.vogue.com/fashion-shows/fall-2022-ready-to-wear/richard-quinn/slideshow/collection#9> <https://www.vogue.com/fashion-shows/fall-2022-ready-to-wear/richard-quinn/slideshow/collection#12>

Alexander McQueen, Syksy 2022. VOGUE. Viitattu 22.11.2022.

Saatavissa <https://www.vogue.com/fashion-shows/fall-2022-ready-to-wear/alexander-mcqueen/slideshow/collection#28>

<https://www.vogue.com/fashion-shows/fall-2022-ready-to-wear/alexander-mcqueen/slideshow/collection#24>

Roberto Cavalli, Syksy 2022. VOGUE. Viitattu 22.11.2022.

Saatavissa <https://www.vogue.com/fashion-shows/fall-2022-ready-to-wear/roberto-cavalli/slideshow/collection#44> <https://www.vogue.com/fashion-shows/fall-2022-ready-to-wear/roberto-cavalli/slideshow/collection#8>

Rick Owens, Syksy 2022. Viitattu 22.11.2022.

Saatavissa <https://www.vogue.com/fashion-shows/fall-2022-menswear/rick-owens/slideshow/collection#9> <https://www.vogue.com/fashion-shows/fall-2022-menswear/rick-owens/slideshow/collection#7>

Givenchy, Syksy 2022. VOGUE. Viitattu 22.11.2022.

Saatavissa <https://www.vogue.com/fashion-shows/fall-2022-ready-to-wear/givenchy/slideshow/collection#29> <https://www.vogue.com/fashion-shows/fall-2022-ready-to-wear/givenchy/slideshow/collection#3> <https://www.vogue.com/fashion-shows/fall-2022-ready-to-wear/givenchy/slideshow/collection#63>

31. H&M 2023. Viitattu 11.4.2023. Kuvakaappaus. Saatavissa https://www2.hm.com/fi_fi/search-results.html?q=korsetti https://www2.hm.com/fi_fi/search-results.html?q=nahka

32. Zalando 2023. Viitattu 11.4.2023. Kuvakaappaus. Saatavissa <https://www.zalando.fi/katalogi/?q=latex> <https://www.zalando.fi/katalogi/?q=pvc> <https://www.zalando.fi/katalogi/?q=fetish>

- 33.** Boohoo 2023. Viitattu 11.4.2023. Kuvakaappaus. Saatavissa https://www.boohoo.com/search?q=leather&lang=en_GB https://www.boohoo.com/search?q=pvc&lang=en_GB
- 34.** Lupae Berlin 2023. Viitattu 9.4.2023. Kuvakaappaus. Saatavissa <https://www.lupaeberlin.com/collections/tops> <https://www.lupaeberlin.com/collections/dress> <https://www.lupaeberlin.com/collections/body>
- 35.** R&M Leathers 2023. Viitattu 9.4.2023. Kuvakaappaus. Saatavissa <https://randmleathers.bigcartel.com/products>
- 36.** Creepyyeha 2023. Viitattu 9.4.2023. Kuvakaappaus. Saatavissa <https://creepyyeha.storenvy.com/products>
- 37.** Zana Bayne 2023. Viitattu 9.4.2023. Kuvakaappaus. Saatavissa <https://shop.zanabayne.com/collections/most-popular>
- 38.** Atomage Magazine, 1976. Viitattu 22.11.2022. Saatavissa <https://atomage.co.uk/atomage-magazines/atomage-a5/#gallery-22/>
- 39.** DaSilva, 2015. Viitattu 22.11.2022. Saatavissa <https://medium.com/dasilva-photography/tribute-to-trevor-watson-e61a7a461627>
- 40.** Balenciaga Resort 2023, VOGUE. Viitattu 22.11.2022. Saatavissa <https://www.vogue.com/fashion-shows/resort-2023/balenciaga/slideshow/collection#21>
- 41.** Gene Bilbrew, 1940-1960. Sevez R.P., 2019, Gene Bilbrew revealed: The Unsung Legacy of a Fetish Art Pioneer. Omakustanne, 2019. s. 47, 130, 136, 138, 146 152, 173, 176
Patty Carroll, Anonymous Women: Draped. 2012. Viitattu 4.4.2023.
Saatavissa <https://www.trendhunter.com/trends/patty-carroll>
AtomAge-lehti, n. 1970. Viitattu 4.4.2023.
Saatavissa <https://atomage.co.uk/atomage-pictures-a5-edition-10/pa5101701/> <https://atomage.co.uk/atomage-pictures-a5-edition-10/pa5100501/>
Yva Richards, n. 1930. Viitattu 4.4.2023. Saatavissa <https://cvltnation.com/vintage-bondage-fetish-gear-yva-richard-diana-slip-nsfw/>
- 42-48.** Salla Tammilehto, 2023.

Antti Kauppinen
Monosen Säätiö

Alo Ellisaar
Jarkko Karppinen

Salla Tammilehto

Susanna Björklund
Minna Cheung
Yat Cheung

Sulo Määttänen
Liisa Alanko

Elina Hietikko
Antti Santala

Ystävät ja perhe
PUMU18